

Helyi Esélyegyenlőségi Program

2018-2023

Csöde Község Önkormányzata



2018. december 17.

2020. évi felülvizsgálattal egységes szerkezetben

*A 2020. évi felülvizsgálat megállapításai a törzsszövegtől eltérően Bahnschrift Condensed betűtípussal,
dőlt betűformával került bejegyzésre*

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	8
Célok	8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	9
1. Jogszabályi háttér bemutatása	9
2. Stratégiai környezet bemutatása	10
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	11
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	25
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	35
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	41
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	47
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	50
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	50
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	52
1. A HEP IT részletei	52
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	52
A beavatkozások megvalósítói.....	52
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	53
Jövőképünk	57
3. Megvalósítás	57
A megvalósítás előkészítése.....	57
A megvalósítás folyamata	57
Monitoring és visszacsatolás	59
Nyilvánosság	59
Érvényesülés, módosítás	60
4. Elfogadás módja és dátuma	60

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI.05.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Csöde Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Csőde Község Zala megye nyugati szélén a Vas megyei határon fekszik, a Zala folyó jobb partján Zalalövőtől 5 km-re nyugatra találjuk. A község 2 részből áll, Alsó- és Felsőcsödéből. Alsócsödét a Csödei patak fogja át. Az 1828-as összeírás szerint a rossz természeti adottságú területen elsősorban rozst és kevesebb búzát termesztettek két nyomásban. Az erdők nagy területet foglaltak el a szántóból, a réteket a Zala folyó gyakori áradásai teszik alig használhatóvá.

1848 előtt úrbéres község volt. A zalalövői anyakönyvi kerülethez tartozott. Az 1859-es térképen még jól látható, hogy eredetileg szeres település volt, a település körül jelentős volt az erdőgazdálkodás. Feljegyezték, hogy a XIX. század végén még farkasok is voltak az erdőben. Régen az épületek kizárólag fából készültek. Főként Alsócsöde népi építkezése volt jellegzetes a legutóbbi időkig. 1966-67-ben három építmény került be a zalaegerszegi Falumúzeumba, egy füstökonyhás boronaház, egy hétszögletes fa pálinkafőző és egy harangláb. A falu határában Pácod és Szentmárton dülő nevek középkori településekre utalnak. Egy tanerős állami iskolájának építése 1926-ban fejeződött be.

1935-ben a zalaegerszegi járáshoz tartozó kisközség területe 1843 hold volt, 262 magyar anyanyelvű lakosa közül 169 katolikus, 87 református és 6 evangélikus vallású volt.

1965-ben 54 taggal működött a Zalavölgye Tsz. A falu lakosságának intenzívebb elvándorlása a termelőszövetkezet szervezése után kezdődött. Főleg Zalaegerszegre mentek, az építőiparban foglalkoztatták őket. A jobb munkahelyekre került dolgozók aztán rendszerint el is vándoroltak Csödéről. Ennek következtében előregedett a lakosság, kevés a gyermek.

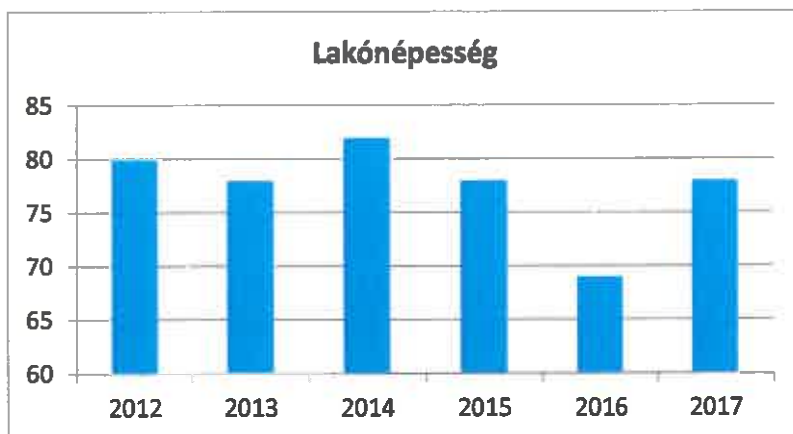
Lakónépesség adatsorba a ténylegesen helyi települési közösséget alkotó lakosságot számítjuk: akik a településen állandó lakcímmel, esetleg ezen felül ugyancsak a településen tartózkodási hellyel, vagy más településen állandó lakcímmel, de településünkön tartózkodási hellyel rendelkeznek. Akik településünkön rendelkeznek ugyan állandó lakcímmel, de más településen tartózkodási helyet létesítettek, nem számítandók a lakónépességbe. A lakónépességi adatsor szociológiai tartalma annak a körnek a meghatározása, amelyet nem ért más település irányából elszívó hatás.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2012	80	bázis év
2013	78	97,5%
2014	82	105,1%
2015	78	95,1%
2016	69	88,5%
2017	78	113,0%

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR



Állandó lakosságszámba számítanak azok, akik településünkön létesítettek állandó lakcímet. Ez az adatsor inkább deklaratív jellegű, mintsem szociológiai, viszont az önkormányzati költségvetési tervezés, a pályázati tevékenység hivatalos és mérvadó viszonyzáma.

Állandó lakosságszám az év végén (TS 0301)

Év	Fő
2012	81
2013	80
2014	87
2015	84
2016	81
2017	79

Forrás: TeIR

Mindkét lakosságszámítási metodikából ugyanaz a tendencia rajzolódik ki: a bázis adathoz képest a lakosság enyhe fogyása, amely 2014-ben egy kimagasló csúcstól jött le, majd lassan visszaereszkedett, kevéssel a 2012-es bázis év alá. A trendfordító év választási év volt, amelynek adatait az időleges népességmozgási adatok torzítják. Összességében egy kicsi, de stabil, a település iránt elkötelezett lakóközösség képe rajzolódik ki, amely igyekszik fennmaradni.

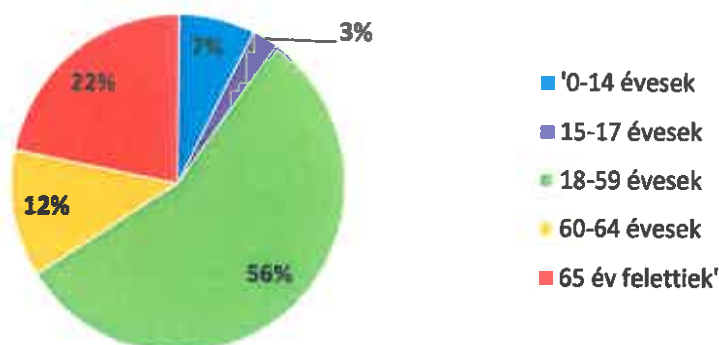
A nemek szerinti megoszlás egyetlen évben vizsgált adatai enyhe férfi dominanciájú nemi megoszlást mutatnak. Ezt az állapotot a 65. évtől felgyorsuló férfi mortalitás átírja, a nők kb. 1/3-ának egyedül maradását vételezve.

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

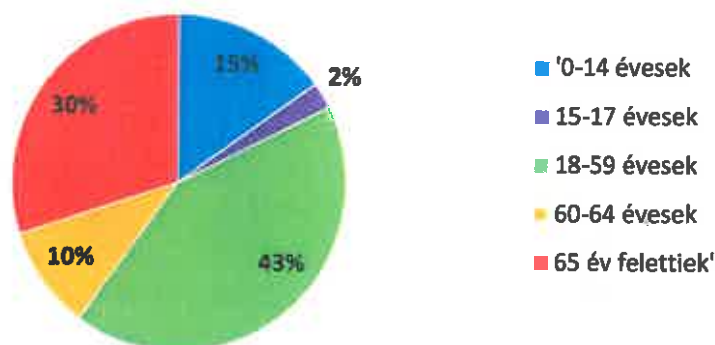
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 0301)	Férfiak (TS 0303)	Nők (TS 0304)
Állandó népesség száma (férfiak TS 0300, nők TS 0302)	41	40	81	50,62%	49,38%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			2	2,47%	
0-14 éves (férfiak TS 0306, nők TS 0307)	3	6	9	3,70%	7,41%
15-17 éves (férfiak TS 0308, nők TS 0309)	1	1	2	1,23%	1,23%
18-59 éves (férfiak TS 0310, nők TS 0311)	23	17	40	28,40%	20,99%
60-64 éves (férfiak TS 0312, nők TS 0313)	5	4	9	6,17%	4,94%
65 év feletti (férfiak TS 0314, nők TS 0315)	9	12	21	11,11%	14,81%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása



Állandó népesség - nők életkori megoszlása



A település jövőjét a felsőfokú tanulmányok miatt elvándorló fiatal felnőttek, továbbá az élet- és pályakezdő korosztályok életperspektívával kapcsolatos döntése alapvetően befolyásolja. A 18. életév előtti lakosságra irányuló két népszámlálási pillanatfelvétel szerint életkezdesének előestéjén egyetlen ifjú sem élt a településen, amelyből a település rövid távú megmaradására lehet következtetni. Bizakodásra ad okot viszont, hogy 2016-ban 2 fiatal tartozott e korábban néptelen korosztályba, továbbá 9 fő 14 év alatti lakos van. E számokból nem olvasható ki, hogy hányan végzik majd szoros csödei kötődésüket mindvégig megtartva középiskolai tanulmányaikat. Döntő lehet, hogy az önkormányzat mennyi segítséget tud nyújtani nekik a kistelepülési létből fakadó hátrányok többlet (pl. közlekedési) szolgáltatásokkal való enyhítésére.

2.2. számú táblázat - 15-17 éves gyermekek száma

Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma			0
16 éves gyermekek száma (TS 0501)	0	0	0
17 éves gyermekek száma (TS 0502)	0	0	0
Összesen	0	0	0

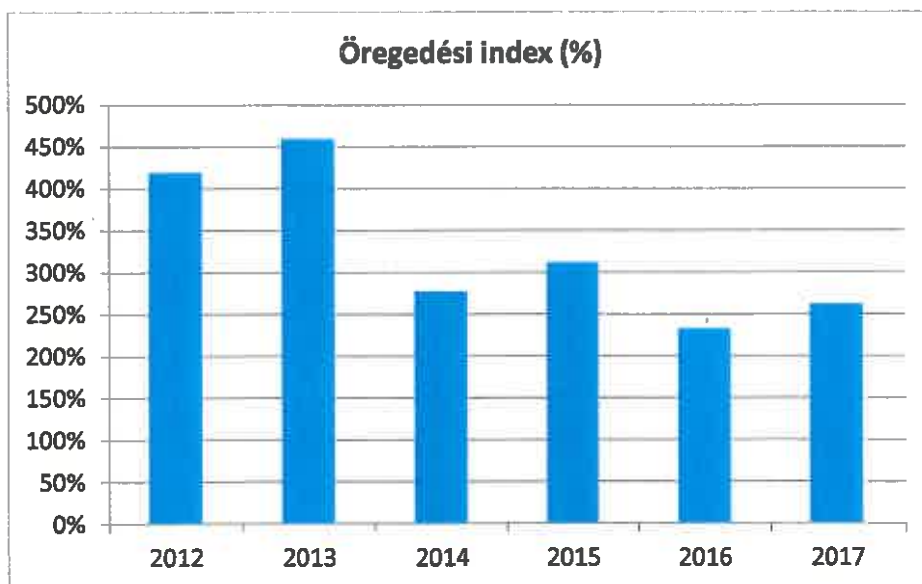
Forrás: TEIR - KSH, Népszámlálási adatok

Az öregedési index megmutatja a 65. év feletti és a 0-14 éves korosztályok arányát. A települési korfa csúcsa kritikusan széles, alapja nagyon szűk, de kétségtelen, hogy az elmozdulás pozitív irányú: az inaktív korosztály stagnál, kiskorúak száma nő. Az alacsony lakosságszám miatt egy-egy fő is születése vagy elhalálása is komoly arányváltozást okoz. Összességében a település előreagedett jellege azonban nem változott meg.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%) (TS 0401)
2012	21	5	420,00%
2013	23	5	460,00%
2014	25	9	277,78%
2015	25	8	312,50%
2016	21	9	233,33%
2017	21	8	262,50%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

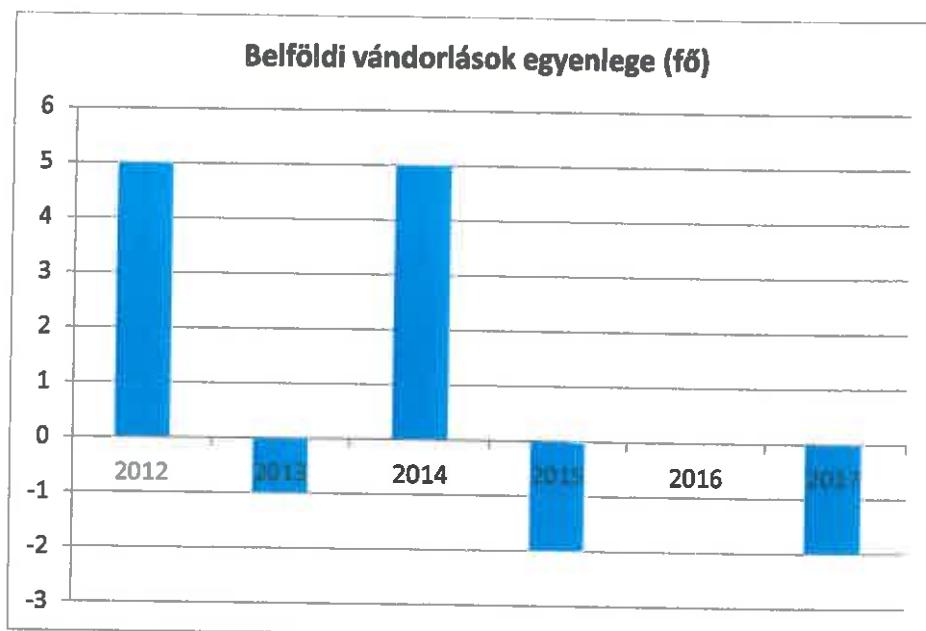


A belföldi vándorlások adatsora megerősíti a lakosság szám értékelésénél megfogalmazottakat: a 2012-ben és a választás évében 5-5 fős növekedés volt, amelyből a vizsgált időszak végére az egyik 5 fő maradt meg. Összességében tehát nem a kibocsátó, hanem a befogadó jelleg dominált, ha pedig szigorúan a 2013-2017-es időszakot figyeljük, akkor a stagnálás.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS 0601)	Elvándorlás (TS 0600)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2012	6	1	5	61,7
2013	2	3	-1	-12,5
2014	6	1	5	57,47
2015	1	3	-2	-23,81
2016	3	3	0	
2017	4	6	-2	-23,81

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

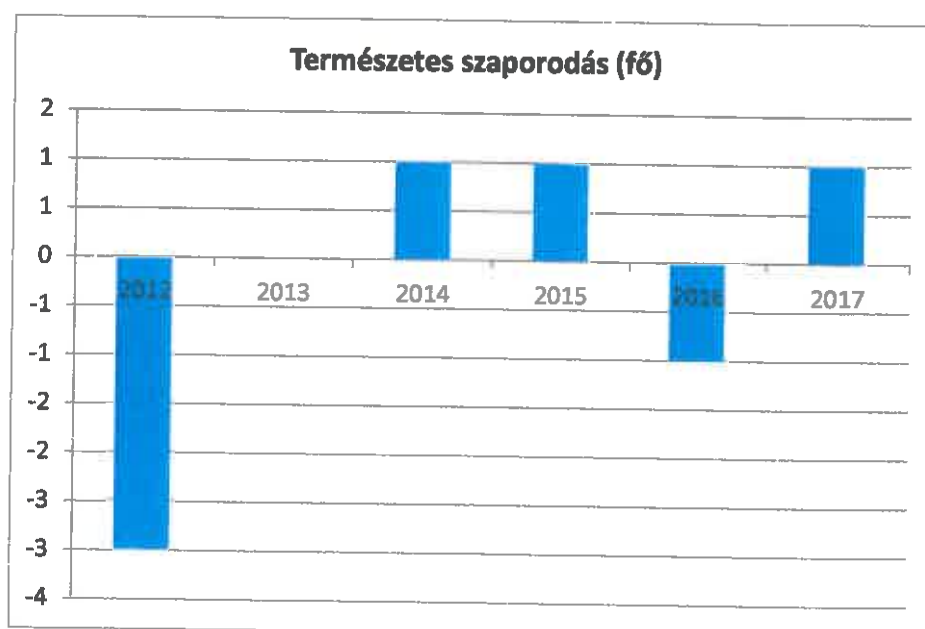


A természetes szaporodás egyenlege a település vitalitását mutatja. a településnek 3 gyarapodó éve volt, és különösen öröndetes, hogy 2014-től minden évben volt születés, továbbá, hogy 3 évben nem volt haláleset, de az elmúlt 6 év így is egy fő veszteséget mutat, amely gyenge vitalitásról tanúskodik.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Éveszületések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő) (TS 0703)
2012	0	3	-3
2013	0	0	0
2014	1	0	1
2015	1	0	1
2016	1	2	-1
2017	2	1	1

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR



Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Az elmúlt évtizedekben az ország különböző régiói, kistérségei, települései között egyre nagyobb gazdasági, foglalkoztatási és szociális különbségek jöttek létre. Ahol a társadalmi különbségek érezhetőbbé váltak, ott a helyi szociális rendszer iránti szükségletek is megnövekedtek. A rendelkezésre álló erőforrások azonban sok helyen kevésnek bizonyulnak, és csak a szükséges jogszabályban előírt minimális ellátásokra korlátozódnak. Településünknek törekednie kell az egyenlőtlenségek leküzdésére, gazdasági és szociális kohézió erősítésére. A partnerség, együttműködés, az együttgondolkodás mindannyiunk feladata azért, hogy a megfogalmazott célok ne csak innovációs lehetőségek legyenek, hanem összefogással megvalósulhassanak. Ahhoz, hogy a község esélyegyenlőségi tervében megfogalmazott célok megvalósuljanak, szükség van a folyamatos tervezésre, a változó körülményekhez való alkalmazkodásra, melyhez elengedhetetlen a területen dolgozó szociális szakemberek, a mindennapi ellátásban dolgozók és a helyi önkormányzat folyamatos párbeszéde, partnersége, közös nyelve.

Célok

Az esélyegyenlőség érvényesítése nem csak jogszabályok által meghatározott kötelezettségünk, hanem hosszú távú érdekünk is, hiszen azt a célt szolgálja, hogy minden lakosnak esélye legyen a jó minőségű közszolgáltatásokra, életminőségük javítását szolgáló feltételek biztosítására.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Csöde Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkrimináció- és szegregációmentesség. Az esélyegyenlőségi programnak a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és a társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező, hátrányait kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül. Csöde Község Önkormányzatának alapvető célja, hogy Csöde olyan település legyen, ahol érvényesül az az elsődleges alapelv, mely szerint minden embert egyenlőnek kell tekinteni. Közvetlen vagy közvetett diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés senkit ne érjen sem faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerint.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen. E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat, meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából, meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat, melynek tagjai az érintett intézmények, szakemberei:

- óvoda
- általános iskola
- gyermekorvos
- háziorvos
- fogorvos
- védőnő
- rendőrség
- szociális ügyintéző
- szociális alapszolgáltatási intézmény, gyermekjóléti szolgálat
- *művelődési központ*
- *falugondhóki szolgálat*
- *polgárőrség*
- civil szervezetek
- alapítványok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Magyarország Alaptörvénye Szabadság és felelősség fejezetének XI. cikke értelmében:

(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

(3) A nők és a férfiak egyenjogúak.

(4) Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.

(5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
 - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.v.)
 - a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
 - a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.v.)
 - a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
 - az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
 - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
 - a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.)
 - *a Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény*
 - *a pályakezdő fiatalok, az ötven év feletti munkanélküliek, valamint a gyermek gondozását, illetve a családtagok ápolását követően munkát keresők foglalkoztatásának elősegítéséről, továbbá az ösztönös foglalkoztatásról szóló 2004. évi CXIII. törvény*
 - *a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012 (XI. 8.) Kormányrendelet*
 - *a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CL. törvény (a továbbiakban: Kútv.)*

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az esélyegyenlőségi programban szereplő célcsoportokat érintő helyi szabályozások:

- a falugondnoki szolgáltatásról szóló 5/2009. (III. 31.) önkormányzati rendelet,
- a gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló 7/2009. (IV. 29.) önkormányzati rendelet,
- a települési támogatásról szóló 4/2015. (II. 11.) önkormányzati rendelet,
- a természetben nyújtott szociális célú tüzelőanyag támogatás helyi szabályairól szóló 14/2016. (XI.25.) önkormányzati rendelet.

A törvényi előírásokon túl a fenti rendeletek célja, hogy településünkön olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a prevencióra, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgálnak.

A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a család áll. A szegénység elmélyülése miatt az ellátórendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie, a szegénység elmélyülése, a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, fogyatékosságból eredő szükségletek, eltartottak, gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgáljuk.

A képviselő-testület a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

2010-ben elkészült a Csödere vonatkozó Esélyegyenlőségi Program. A település hosszú távú jövőképe a nyitottság és dinamizmus: az értékörzés és a megújulás.

Egyéb stratégiai és települési önkormányzati koncepció, program nem készült.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Zalaegerszeg és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás, melynek tagja volt Csöde is, megszűnt.

Működése alatt az alábbi térségi programok, koncepciók készültek el:

- közfoglalkoztatási terv,
- vidékfejlesztési program,
- szociális koncepció,
- egészségterv,
- közoktatási Intézkedési terv,
- közoktatási esélyterv,
- területfejlesztési stratégia.

Csőde község tagja a Zalalövő Város Önkormányzata által működtetett óvodafenntartó társulásnak, és a szociális és gyermekjóléti feladatait is társulási formában látja el.

Az egyes programok, koncepciók a középtávú stratégiából kiindulva, saját területünkre vonatkozólag határozzák meg az esélyegyenlőséget előmozdító célokat, intézkedéseket.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TelR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze, felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs, és nem is lehet, ott a 2011. évi népszámlálás adataiból indultunk ki.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén.

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011. év) megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége, mintegy 5-600 ezren (összlétszámuk a becslések alapján kb. 750 ezer) ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. Ezért Magyarországon a romák felzárkóztatását megcélzó politikát nem lehet elválasztani a szegénység elleni általános küzdelemtől, a társadalmi és a gazdasági versenyképesség javításától.”

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A családok, háztartások életkörülményeit elsősorban a havi nettó állandó jövedelem nagysága határozza meg. Az egy főre jutó jövedelmet nagymértékben befolyásolja, hogy az együtt élő családtagok közül hányan tartoznak a keresők és hányan az eltartottak közé. Ezen belül az eltartottak életkora, egészségi állapota is meghatározó lehet. A továbbtanulással, a képzések fontosságának előtérbe kerülésével egyre nagyobb számban maradnak eltartottak a 18 év feletti gyermekek is.

A társadalmi szegénységben élő családok egyik csoportjára általában jellemző az anyagi és tárgyi szűkösség, de a szülők egészségesek, dolgoznak, megfelelően szervezik a család életét, érzelmi kötődéseik szorosak. Rugalmasan tudnak alkalmazkodni a változó körülményekhez, értékrendjükben a társadalmi normákhoz igazodnak. Bár intellektuális területen általában hátrányt szenvednek, de életvezetésükben jellemző a céltudatosság, a küzdeni akarás, ezért erősen motiváltak.

A szegénységben élők másik csoportjára jellemző, hogy nagyon alacsony a jövedelmük, ezért anyagi és tárgyi ellátottságuk csekély, a létminimum alatt élnek. Életvezetési zavarai miatt még a kevéske jövedelmet is rosszul osztják be. A családtagok egymáshoz való kötődése bizonytalan, labilis, önálló életvezetési képességük csökkent.

Csőde községnek nincs roma lakosa.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és az MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Az életszínvonal emelkedésének legmeghatározóbb tényezője a munkaerő-piacon való részvétel, hiszen a jövedelemszerzés legáltalánosabb formája a munkavégzés. Így azoknak a családoknak, amelyekben a háztartásfő munkanélküli vagy inaktív, nagy az esély a szegénnyé válásra.

A KSH adatai alapján a 2018. márciusában a nyilvántartott álláskeresők száma Magyarországon 284.565 fő, a munkanélküliségi ráta 2018. II. negyedévben 3,6 % volt. A férfiak munkanélküliségi rátája 2018. február-áprilisban 3,4 %, a nőké 4,3 %. A munkanélküliség átlagos időtartama az egy évvel korábbihoz képest 17,1 hónap volt, a munkanélküliek 43,5 %-a legalább egy éve keresett állást, vagyis tartósan munkanélküli volt.

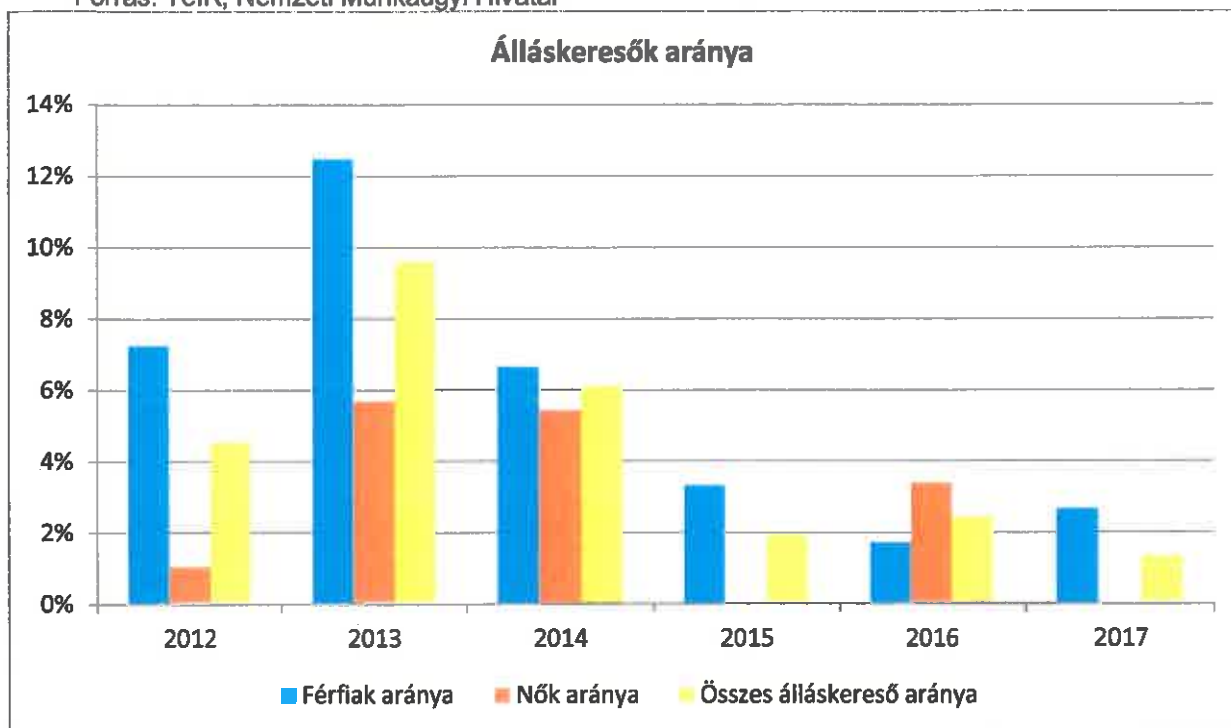
A munkanélküliek száma és aránya az országos trend szerint alakult, és az utolsó 3 évben 1-1 főt érintett.

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi (TS 0803)	Nő (TS 0804)	Összesen	Férfi (TS 0801)		Nő (TS 0802)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	31	24	55	2,25	7,3%	0,25	1,0%	3	4,5%
2013	30	22	52	3,75	12,5%	1,25	5,7%	5	9,6%

2014	30	23	53	2	6,7%	1,25	5,4%	3	6,1%
2015	30	21	51	1	3,3%	0	0,0%	1	2,0%
2016	29	22	51	0,5	1,7%	0,75	3,4%	1	2,5%
2017	28	28	56	0,75	2,7%	0	0,0%	1	1,3%

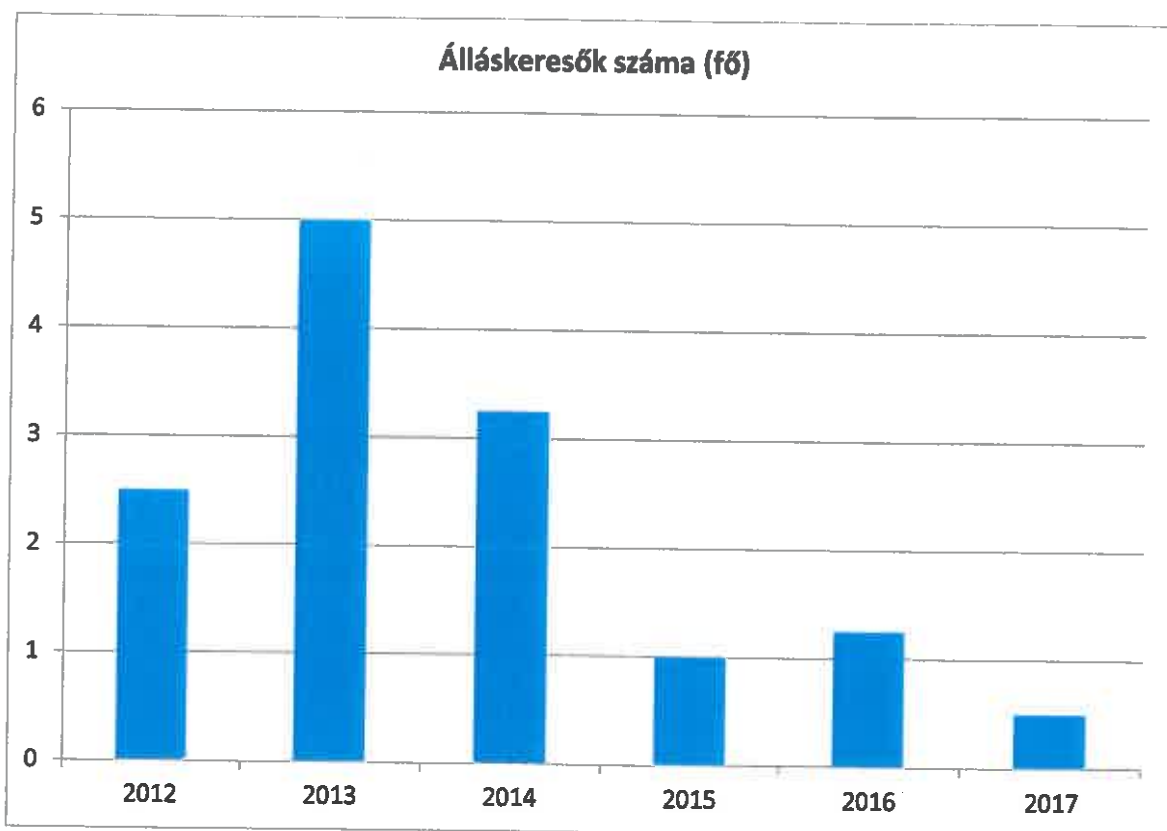
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek / nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		3	5	3	1	1	1
20 év alatti (TS 1002)	Fő	0	0	0	0	0	0,25
	%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	50,0%
20-24 év (TS 1003)	Fő	0,5	1	0	0	0	0
	%	20,0%	20,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
25-29 év (TS 1004)	Fő	0	0,75	1,25	0	0,25	0
	%	0,0%	15,0%	38,5%	0,0%	20,0%	0,0%
30-34 év (TS 1005)	Fő	0,25	0,5	0,25	0	0	0,25
	%	10,0%	10,0%	7,7%	0,0%	0,0%	50,0%
35-39 év (TS 1006)	Fő	0,5	0,5	0	0	0	0
	%	20,0%	10,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
40-44 év (TS 1007)	Fő	0,25	0,5	0	0	0	0
	%	10,0%	10,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
45-49 év (TS 1008)	Fő	0,25	0,75	0,25	0,5	0,5	0
	%	10,0%	15,0%	7,7%	50,0%	40,0%	0,0%
50-54 év (TS 1009)	Fő	0,25	0,75	1,25	0,5	0,5	0
	%	10,0%	15,0%	38,5%	50,0%	40,0%	0,0%
55-59 év (TS 1010)	Fő	0,5	0,25	0,25	0	0	0
	%	20,0%	5,0%	7,7%	0,0%	0,0%	0,0%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	0	0	0	0	0	0
	%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküli lakos nem volt.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek / nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 1501)	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	0	0	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!
2013	0	0	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!
2014	0	0	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!
2015	0	0	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!
2016	0	0	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!
2017	0	0	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

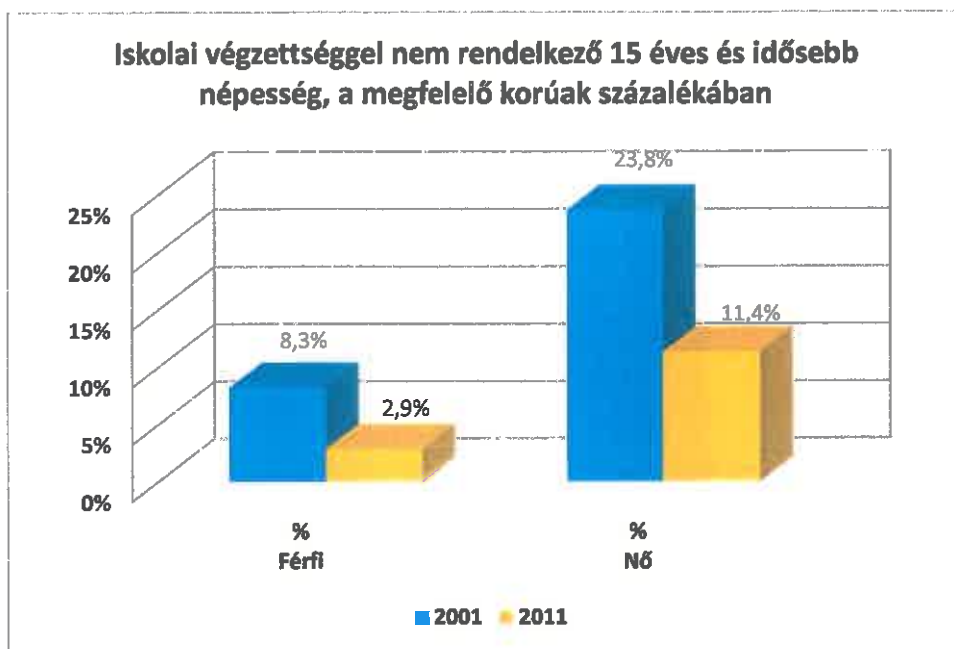
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A rendelkezésünkre álló népszámlálási adatok szerint a 8. osztályt elvégzett lakosság aránya mindkét nemnél növekedett, de a női iskolázatlanság magasabb. Figyelemmel arra, hogy ez az adat országos, a helyi viszonyokra vonatkozó speciális következtetést nem lehet levonni, továbbá a településen nem lehet kimutatni az ezzel összefüggésbe hozható magasabb női munkanélküliséget, mivelhogy az Csödén a férfiak körében nagyobb arányú.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi (TS 1601)	Nő (TS 1602)	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	91,7%	76,2%	8,3%	23,8%
2011	97,1%	88,6%	2,9%	11,4%

Forrás: TeIR, KSH, népszámlálási adatok



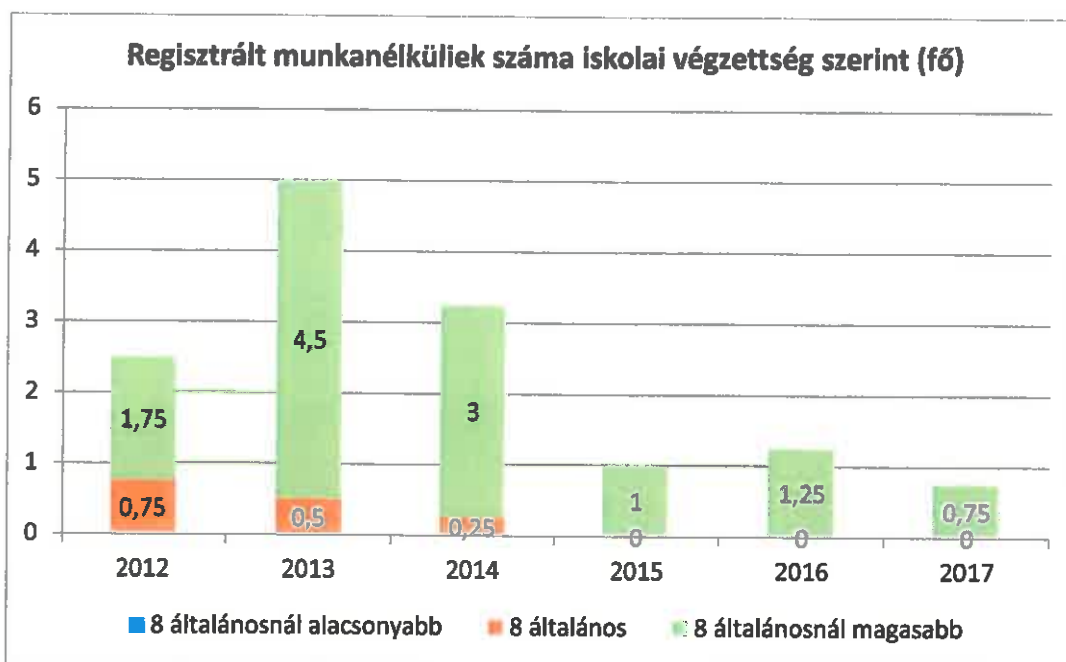
A regisztrált munkanélküliség és az iskolai végzettség összefüggéseinek értékelésénél általánosságban figyelembe kell venni, hogy az alacsony iskolai végzettséggel nem rendelkezők aránya alacsony, ezért körükben a regisztrált munkanélküliség sem lehet meghatározó. Csődén ilyen adat nincs is. A település megmaradását érintő jelenség viszont, hogy az általános iskolai végzettségnél magasabbra kvalifikált, jellemzően alap- vagy középfokú idegennyelv-tudással rendelkező munkaerő a munkanélküliek 70-100 %-os tömegét adja. Ha helyben, illetve napi bejárással elérhető közelségben valós megélhetési perspektívát nyújtó munkalehetőség nincs, más bel- és külföldi települések elszívó hatása fokozottan érvényesül, ami az elvándorlási adatokban manifesztálódik. A gyakorlati tapasztalatok szerint az ilyen körülmények között szocializálódott fiatal felnőttek visszatérési esélye minimális, távozásuk végleges veszteség.

A regisztrált munkanélküliek számának csökkenése és a települési belföldi vándorlások negatív egyenlege időben egybeesik.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek / nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek / nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek / nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	3	0	0,0%	0,75	30,0%	1,75	70,0%
2013	5	0	0,0%	0,5	10,0%	4,5	90,0%
2014	3	0	0,0%	0,25	7,7%	3	92,3%
2015	1	0	0,0%	0	0,0%	1	100,0%
2016	1	0	0,0%	0	0,0%	1,25	100,0%
2017	1	0	0,0%	0	0,0%	0,75	100,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



Általános és középiskolai felnőttoktatás a településen az elmúlt években nem volt. Arról, hogy más településen hány lakosunk vett részt ilyen oktatásban, adattal nem rendelkezünk.

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

Év	Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók száma (TS 3401)		8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnőttoktatásban (TS 3301)	
	Fő	%	Fő	%
2012	n.a	#ZÉRÓOSZTÓ!	n.a	#ZÉRÓOSZTÓ!
2013	n.a	#ZÉRÓOSZTÓ!	n.a	#ZÉRÓOSZTÓ!
2014	n.a	#ZÉRÓOSZTÓ!	n.a	#ZÉRÓOSZTÓ!
2015	n.a	#ZÉRÓOSZTÓ!	n.a	#ZÉRÓOSZTÓ!
2016	n.a	#ZÉRÓOSZTÓ!	n.a	#ZÉRÓOSZTÓ!
2017	n.a	#ZÉRÓOSZTÓ!	n.a	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

Év	Középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	Szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma (TS 3501)		Szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők		Középiskolai tanulók száma a felnőttoktatásban (TS 3601)
		Fő	%	Fő	%	Fő	%	
2012	n.a.	0	#ÉRTÉKI!	n.a.	#ÉRTÉKI!	n.a.	#ÉRTÉKI!	0
2013	n.a.	0	#ÉRTÉKI!	n.a.	#ÉRTÉKI!	n.a.	#ÉRTÉKI!	0
2014	n.a.	0	#ÉRTÉKI!	n.a.	#ÉRTÉKI!	n.a.	#ÉRTÉKI!	0
2015	n.a.	0	#ÉRTÉKI!	n.a.	#ÉRTÉKI!	n.a.	#ÉRTÉKI!	0
2016	n.a.	0	#ÉRTÉKI!	n.a.	#ÉRTÉKI!	n.a.	#ÉRTÉKI!	0
2017	n.a.	0	#ÉRTÉKI!	n.a.	#ÉRTÉKI!	n.a.	#ÉRTÉKI!	0

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

c) közfoglalkoztatás

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét. A foglalkoztatás szervezését a Zalaötvői Közös Önkormányzati Hivatal látja el. Az aktív kor fogalma az egyes évjáratok eltérő nyugdíjba vonulási szabályai miatt relatív, ezért a 18-59 életévet tekintjük annak. A közfoglalkoztatottak száma 2-5 fő között mozgott. Az 5-11 %-os foglalkoztatás miatt az állam meghatározó szerepű helyi foglalkoztató, bár figyelembe kell venni, hogy az egyes programok indításától függő mértékben meg-megszakad a foglalkoztatás folyamatossága. A közfoglalkoztatottak az önkormányzat településüzemeltetési feladatait segítették.

Az egyéb munkáltatónál alkalmazott közfoglalkoztatottak számáról (Zalaerdő, Vizügyi Igazgatóság, Őrségi Nemzeti Park stb.) adattal nem rendelkezünk.

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevő helyi lakosok száma

év	Önkormányzati közfoglalkoztatásban résztvevők száma	A 18-59 éves (aktív korú) lakosság létszáma	Önkormányzati közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest
2012	5	47	10,63 %
2013	4	46	8,69 %
2014	3	46	6,52 %
2015	2	42	4,76 %
2016	4	40	10,00 %
2017	2	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzat adatai

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A regisztrált vállalkozások száma magas, száma stabil állandóságot mutat. A térségbeli nagyfoglalkoztatók hiánya miatt szükséges önfoglalkoztatás egyúttal a helyi munkahelyteremtés és foglalkoztatás sarokköve. Mint jelenség egészséges, vitalitást mutató, annak a rétegnek az aktivitását mutatja, amelynek a közfoglalkoztatás által nyújtott egzisztenciális alapok és munkatevékenységi kihívások nem elegendőek, továbbá az alkalmazotti lét biztonsága vagy nem elérhető vagy nem perspektíva.

3.2.10. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - vállalkozások

év	regisztrált vállalkozások száma a településen
2012	20
2013	20
2014	20
2015	21
2016	22

Forrás: TelR / KSH

Helyben működő, nagy létszámot foglalkoztató munkáltató kevés van a településen, ezért a munkavállalók ingázni kényszerülnek. Leginkább az 5 km-re lévő Zalaötvőre, illetve a 25 km-re lévő Zalaegerszegre jár a lakosság dolgozni. A távolsági közlekedés (autóbuszjárat) nagyon ritkán, naponta két-három alkalommal közlekedik. A távolsági közlekedés az átlagos munkaidőkhöz igazodik, de a nagyobb cégek, vállalatok saját autóbuszal biztosítják a dolgozók szállítását.

3.2.11. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja (közlekedés)

	elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munkanapokon	átlagos utazási idő autóbuszszal	vonat járatok átlagos száma munkanapokon	átlagos utazási idő vonattal	Kerékpárúton való megközelíthetőség	átlagos utazási idő kerékpáron
Legközelebbi centrum	10 perc	2	10 perc	0	0	0	20 perc

Megye- székhely	35 perc	2	35 perc	0	0	0	90 perc
Főváros	210 perc	0	280 perc	0	0	0	600 perc
Forrás: helyi autóbusz társaság, MÁV, önkormányzat adatai							

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Fiatalok foglalkoztatását elősegítő, illetve megkönnyítő programok nincsenek a településen. Egyedüli lehetőség a valamennyi korosztály számára munkalehetőséget biztosító közfoglalkoztatás, illetve különböző pályázatok útján történő – határozott idejű – foglalkoztatás.

Jellemző, hogy az egyetemre, főiskolára járó diákok településünkre már nem térnek vissza, hanem a végzettségüknek megfelelő munkát kínáló településre vagy külföldre távoznak.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A fenti programokat, szolgáltatásokat a csödei lakosok Zalalövön, illetve Zalaegerszegen vehetik igénybe, ahol a felnőttképző programok egy-egy intézmény, illetve civil szervezet pályázata alapján valósulnak meg, ilyen pl. az ECDL tanfolyam, nyelvi képzések, gazdaképző. E programok a zalalövői tapasztalatok alapján akkor látogatottak, amennyiben ingyenesek, illetve minimális összeget kell fizetni érte.

A településen működő felnőttképző programokon – a szervezők tájékoztatása szerint – a képzések általában a maximális csoportlétszámmal működnek.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Az önkormányzati foglalkoztatottak származására, anyagi helyzetére vonatkozó adatunk nincs.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetés a településen nem tapasztalható.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Az önkormányzat a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben leírt kötelezettségének eleget tesz. A családsegítést, a gyermekjóléti szolgáltatást, a házi segítségnyújtást, étkeztetést és nappali ellátást jelenleg a Zalamenti és Őrségi Önkormányzatok Szociális és Gyermekjóléti Társulás által fenntartott Zalamenti és Őrségi Szociális Alapszolgálati Intézmény működtetésével biztosítja.

Étkeztetés (62. §) szociálisan rászorultak részére a legalább napi egyszeri meleg étkezés biztosítása, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani; a Társulás működési területén élő fogyatékosok, pszichiátriai betegek, hajléktalanok vagy szenvedélybetegek részére is a lehetőség biztosítása az étkeztetésre, illetve segítség nyújtása a saját lakóhelyükön történő étkezés igénybevételére.

Házi segítségnyújtás (63. §) azon időskorú személyeknek, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek. A házi segítségnyújtás keretében szociális segítséget vagy személyi gondozást kell nyújtani.

Családsegítés (64. §) a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott életvezetési, jogi, szociális tanácsadás, mentálhigiénés ellátás, adósságkezelési tanácsadás, beilleszkedést segítő programok biztosítása. Családsegítés a gyermekjóléti szolgáltatással egy szolgáltató - a család- és gyermekjóléti szolgálat - keretében működtethető. A család- és gyermekjóléti szolgálat ellátja a családsegítés feladatait, valamint a gyermekjóléti szolgálati feladatokat.

Nappali ellátás (65/F. §) hajléktalan személyek és elsősorban a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek, időskorúak nappali gondozása, a 18. életévét betöltött személyek támogatása, ha egészségi állapotuk indokolja.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben meghatározottak alapján:

Gyermekjóléti szolgáltatás (39. §) a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Család- és gyermekjóléti szolgálat (40. §) Gyermekjóléti szolgáltatás a családsegítéssel egy szolgáltató - a család- és gyermekjóléti szolgálat (a továbbiakban: gyermekjóléti szolgálat) - keretében működtethető. A gyermekjóléti szolgálat ellátja a gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a családsegítés Sztv. szerinti feladatait.

Az aktív korúak pénzbeli ellátása járási hivatali hatáskörbe került.

Magyarországon a munkanélküli ellátásnak négy fajtáját különböztetjük meg: álláskeresői járadékot, nyugdíj előtti álláskeresői segélyt, költségtérítést és vállalkozói járadékot. Azon személyek, akik

- álláskereső, és
- az álláskeresővé válásukat megelőző három éven belül, legalább 360 nap jogosultsági idővel rendelkeznek (vagyis minimum 360 napig dolgoztak), és
- kereső tevékenységet nem folytatnak, tehát nem állnak munkaviszonyban, és
- vállalkozói tevékenységet sem folytatnak, és
- munkát akarnak vállalni, de önálló álláskeresőjük nem vezetett eredményre, és
- számukra a foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani,

jogosultak álláskeresői járadékra.

Az álláskeresői járadék összegét az igénylést megelőző 4 naptári negyedévben keresett bruttó fizetés alapján állapítják meg az átlagbér 60 %-ában, de legfeljebb a minimálbér összegében (2018-ban bruttó 138.000 Ft). Az álláskeresői járadékot minimum 36, maximum pedig 90 napig folyósítják.

A regisztrált munkanélküliként vagy álláskeresőként nyilvántartott munkanélküliek száma 2014-től kezdődően csökkent, 2013-hoz viszonyítva 4 fővel, 80 %-kal. Az álláskeresői járadékra jogosultak oszlopa valamennyi évben tartalmaz adatokat, míg nyugdíj előtti álláskeresői segélyre senki nem volt jogosult.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

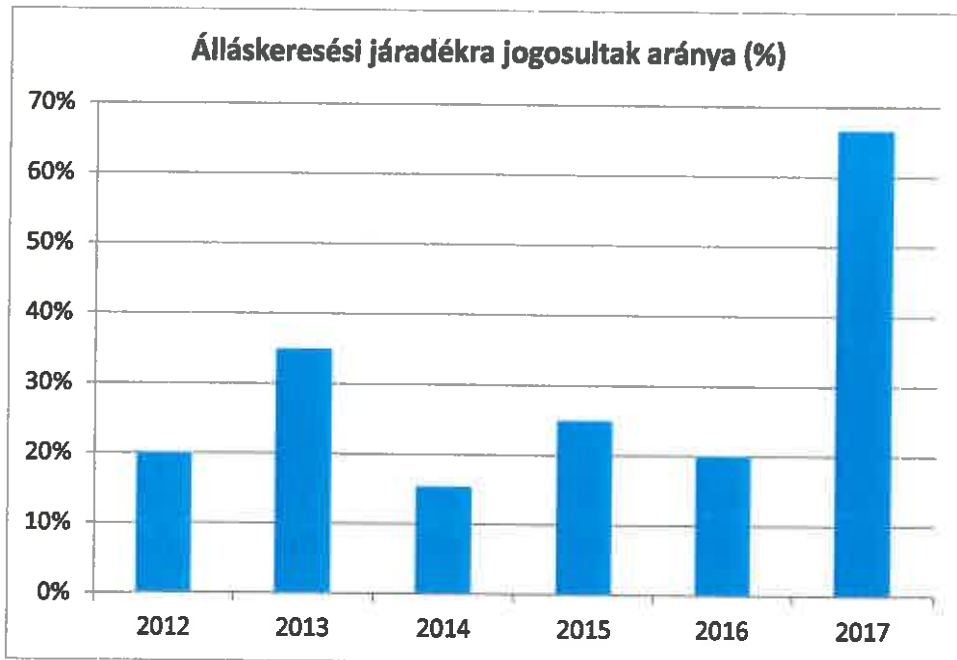
Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresői segélyben részesülők (fő) (TS 1101)	Álláskeresői segélyben részesülők %
2012	55	0	0,0%
2013	52	0	0,0%
2014	53	0	0,0%
2015	51	0	0,0%
2016	51	0	0,0%
2017	56	0	0,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek / nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (TS 1301)	Álláskeresői járadékra jogosultak (TS 1201)	
	Fő	Fő	%
2012	3	0,5	20,0%
2013	5	1,75	35,0%
2014	3	0,5	15,4%
2015	1	0,25	25,0%
2016	1	0,25	20,0%
2017	1	0,5	66,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



Az aktív korúak ellátásai járási hatáskörbe kerültek. A rendszeres szociális segélyezettek száma alacsony létszámot érintően ingadozik.

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)		Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő		Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	0,5			0,91%	0,39	15,60%
2013	0			0,00%	1,19	23,80%
2014	0,25			0,47%	0,97	29,85%
2015	0	0	0	0,00%	0,72	72,00%
2016	0,5	0	0	0,98%	0,44	35,20%
2017	n.a.	0	0	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



A települési önkormányzat adatai szerint az egyetlen érdemi támogatás az újabb keletű szociális tűzifa. A rászorult kör célzott támogatását teszi lehetővé, életveszélyes helyzetek kialakulásának megelőzését biztosítva.

Az önkormányzat az alábbi ellátásokat biztosítja a rászoruló jogosultak részére:

Ellátások megnevezése	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	0	0	1	1	0	0
Települési támogatás	0	0	1	0	2	1
Temetési segély	3	0	1	0	1	0
Köztemetés	0	0	0	0	0	0
Újszülöttek támogatása	0	0	0	0	0	0
Szociális tűzifa támogatás	0	0	0	0	9	14

Forrás: Csöde Község Önkormányzata

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

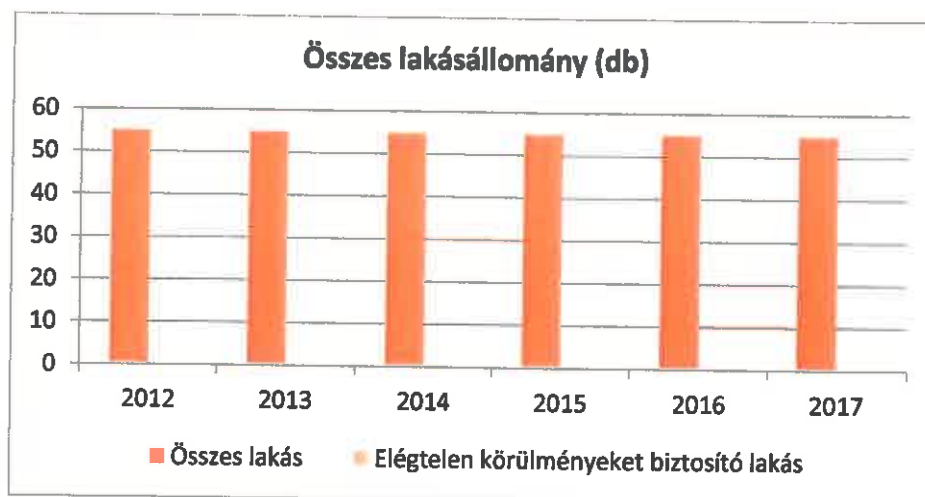
E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Helyi adatgyűjtésből származó adatok alapján megállapítható, hogy a családok saját tulajdonú családi házban élnek. A településre jellemzőek az előregedett egyszemélyes háztartások. A községben a letelepedés, építkezés ritka. Bérlakás, szükséglakás a településen nem található.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2012	55	n.a.	0	0	0	0	0	0
2013	55	n.a.	0	0	0	0	0	0
2014	55	n.a.	0	0	0	0	0	0
2015	55	n.a.	0	0	0	0	0	0
2016	55	n.a.	0	0	0	0	0	0
2017	55	n.a.	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok



a) bérlakás-állomány

Bérlakás a településen nincs, erre igény sem merült fel.

b) szociális lakhatás

Szociális lakásállomány nincs, erre igény sem merült fel.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Lakáscélra használt, nem lakás céljára szolgáló ingatlan nincs.

d) lakhatást segítő támogatások

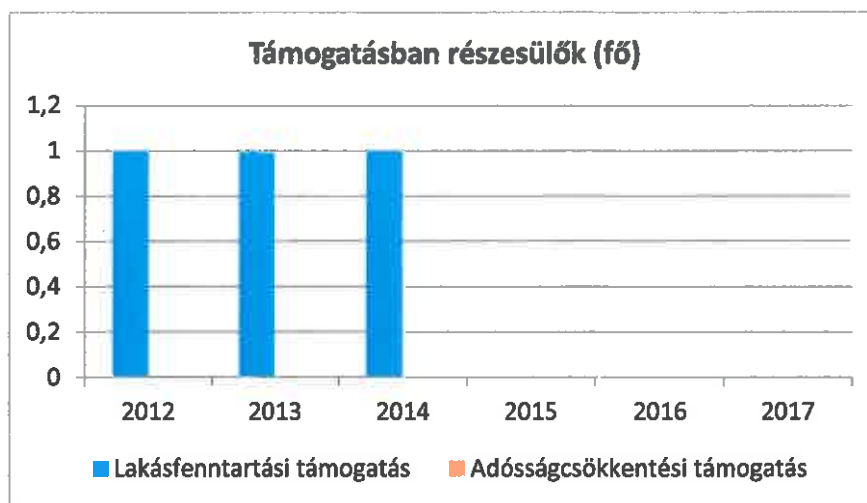
A lakásfenntartási támogatásra egy személy volt jogosult, 2015-től ilyen személy nincs.

A településen életveszélyes állapotú lakott épület nincs, hajléktalan a településen nem él.

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2012	1	0
2013	1	0
2014	1	0
2015	0	0
2016	0	0
2017	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar



e) eladósodottság

Közműdíj-, illetve a lakáshitel tartozások, hátralékok felhalmozódása településünkön nem tapasztalható.

f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közmuvelődésközpontokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A falu közművel, úthálózattal rendelkezik, a közszolgáltatásokhoz, az óvodához, iskolához, egészségügyi intézményekhez való eljutás a falugondnoki szolgálattal, illetve a menetrend szerinti busszal Zalalövő városban biztosított. Külterületi lakóövezet nincs.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Csöde közigazgatási területén a telep/szegregátum lakókörnyezet nincs.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A település lakosságának a közszolgáltatások eléréséhez utaznia kell, azok egyikét sem éri el helyben, azonban az önkormányzat minden kötelező feladatát ellátja. A lakosságot – meghatározott időközönként, meghatározott időpontban, illetve indokolt esetben szükség szerint – falugondnok szállítja orvoshoz vizsgálat, kontroll, gyógyszerfelírás, szakorvosi beutalás stb. célból.

Háziorvosi, illetve házi gyermekorvosi szolgálat a Zalalövőn működő egészségügyi intézményben vehető igénybe. A település lakossága a közszolgáltatásokat eléri, az önkormányzat minden kötelező feladatát ellátja.

A gyermekek védőnői szolgálatát a zalalövői védőnő látja el.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 4401)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 4501)
2012	0	0	0
2013	0	0	0

2014	0	0	0
2015	0	0	0
2016	0	0	0
2017	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A Zalalövön működő egészségügyi szolgáltatók a lakosság részére elérhetővé teszik az ajánlott és kötelező szűréseken való részvételt, évente több alkalommal szerveznek prevenció és szűrőprogramokat, valamint biztosítják a fejlesztő és rehabilitációs ellátásokhoz való hozzáférést. A házi orvos tájékoztatja az őt felkereső lakosságot az aktuális prevenció programról, valamint a fejlesztő és rehabilitációs ellátásokhoz való hozzáférés lehetőségeiről. Az ilyen információáramlás a lakosság azon rétegéhez jut el leggyorsabban, amelyik meghatározott időközönként megjelenik a házi orvosi ellátáson.

Zalalöv és Csöde Települések Gyermekéért Alapítvány lehetőséget nyújt a rászoruló gyermekek részére az egészségügyi segédeszközök térítésmentes használatára.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetés, melyet a Zalalövői Általános Iskola konyhájáról biztosítanak a településen élők és az intézmények részére – óvoda, iskola, szociális étkeztetés – megfelel az egészséges táplálkozás jogszabályban meghatározott feltételeinek.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Csőde sportpályával rendelkezik, a sportolni vágyók bármikor felkereshetik, a falunap alkalmából programok szerveződnek a sportpálya helyszínére.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz a Zalamenti és Őrségi Szociális Alapszolgáltatási Intézmény biztosítja az állampolgárok számára az egyenlő esélyű hozzáférést. Az intézményben működő szociális munka keretében komplex segítséget nyújtanak a lakosság önálló életvitelének és készségeinek megőrzéséhez, erősítéséhez.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az egyenlő bánásmód követelményei biztosítottak, a szolgáltatásokhoz való hozzáférésben hátrányos megkülönböztetés nem tapasztalható. Az önkormányzattal szemben hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértése miatt szankciót nem állapítottak meg.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

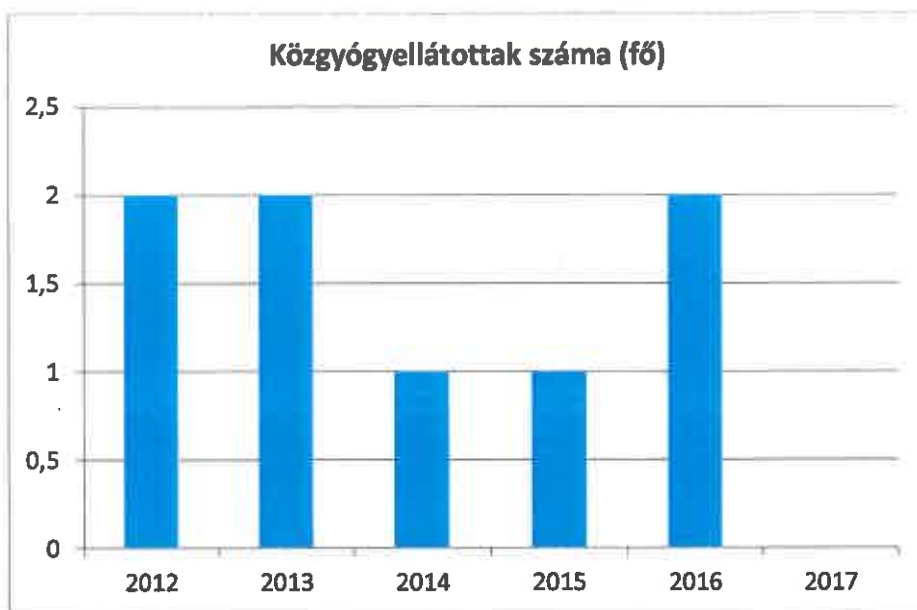
2013. január 1-től a közgyógyellátásra, illetve ápolási díjra való jogosultság alanyi jogcímen történő megállapításának hatásköre átkerült a járási hivatalokhoz. A közgyógyellátási igazolvány által biztosított közgyógyellátási jogosultsághoz való hozzájutás folyamatosan jelen van a településen, de nem vált tömegessé.

Ápolási díjat egyetlen lakosnak sem állapítottak meg.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2012	2
2013	2
2014	1
2015	1
2016	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar



3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5901)	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5902)	Összesen
2012	0	0	0
2013	0	0	0
2014	0	0	0
2015	0	0	0
2016	0	0	0
2017	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Csöde községben civil szervezetként az Együtt Csödéért Alapítvány működik. A művelődési ház mozgókönyvtári szolgáltató helyként működik, mely lehetőséget biztosít a faluban élők kikapcsolódására. A művelődési ház nyújt ingyenes internet hozzáférést is a hét meghatározott napjain, továbbá szervezi a faluban hagyományos falunapi, idősek napi, karácsonyi műsorokat, rendezvényeket, falusi hagyományokhoz kapcsolódó programokat.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A közösségi együttélés példamutató, etnikai konfliktusok nincsenek.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Csödén jellemző a helyi közösség összefogása. Nem ritka, hogy egy közös cél érdekében önkéntes munkát vállal a lakosság.

A Zalalövői központtal működő szociális szolgáltatót nyújtó intézmény ruhagyűjtési, adományozási feladatokat vállal, ajándékozással egybekötött karácsonyi műsort szervez a rászorulóknak részére. A katolikus egyház (caritas) adományozással segíti a hátrányos helyzetű családokat.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

E terület elemzése Csöde község vonatkozásában nem releváns.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
foglalkoztatásból kizorulás	(köz)foglalkozást elősegítő pályázatok benyújtása, foglalkoztatással járó programok szervezése
egészségügyi alkalmasság	célcsoportot célzó ingyenes szűrővizsgálatok és életvezetési tájékoztatók szervezése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A Magyar Országgyűlés megalkotta az 1991. évi LXIV. törvényt a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről, 47/2007. (V.31.) OGY határozatával döntött a „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032. E dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Minden gyermekre kiterjed, de azokra kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

A szociális biztonság megrendülése miatt a lakosság széles rétege romló anyagi viszonyok között él. Az elszegényedett, szociálisan ellehetetlenült lakosságra a romló egészségi állapot, a családok stabilitásának csökkenése jellemző. Ha a család megszűnik a nevelés elsődleges színteréként működni, kialakulnak a deviáns magatartási formák, ezzel párhuzamosan növekszik az erőszak szerepe a családi konfliktusok megoldásában. A problémákat elszenvedik családon belül a gyermekek is, akik ezáltal veszélyeztetetté válnak. A veszélyeztetettség kialakulásában számos tényező játszik szerepet a szülő, a környezet vagy éppen maga a gyermek részéről.

A lakáshiány, a válások tartósan magas és növekvő aránya, az elkötelezettséget nem deklaráló élettársi kapcsolatok, a társadalmi együttélési normákat sértő szülői magatartás a gyermekkori veszélyeztetettség legsúlyosabb következményeit idézhetik elő.

Az okok többféleképpen csoportosíthatók. Kiemelten súlyos veszélyeztető tényező a fizikai bántalmazás, a szexuális zaklatás vagy a felügyelet nélkül hagyás 14 éves kor alatti gyermek esetében. Ennél enyhébb, de még mindig súlyos probléma a tankötelezettség megszegése, a szenvedélybeteg családtag vagy egy elhúzódozó, problémás válás.

Anyagi veszélyeztetettségéről akkor beszélünk, ha a családban a szülő nem képes biztosítani gyermeke számára a megfelelő táplálkozást, higiéniát, ruházkodást a nagymértékű anyagi nehézségek miatt. Ennek hátterében általában a szülők alacsony jövedelme, munkanélkülisége vagy munkaképtelensége áll.

A Gyvt. hatályba lépése előtt anyagi veszélyeztetettség miatt sok gyermek került állami gondozásba. A 7. § (1) bekezdése úgy fogalmaz, hogy a gyermeket kizárólag anyagi okból fennálló veszélyeztetettség miatt nem szabad családjától elválasztani, melynek következtében csökkent az intézménybe kerülő gyermekek száma. Ezzel párhuzamosan viszont megnőtt az anyagi szempontból veszélyeztetett gyermekek száma.

Környezeti okból veszélyeztetett a gyermek, ha a családban, családi környezetben, vagy a családon kívüli környezetben negatív nevelési-gondozási hatások érik. A környezeti okokat is az esetek többségében összetett okoknak lehet kezelni. Leggyakrabban a szülők következtelen vagy elhanyagoló nevelése, életmódja – szenvedélybetegsége, bűnözése – miatt alakulhat ki.

Az alkoholista szülők gyermekei anyagilag bizonytalan, kiszámíthatatlan, kiszolgáltatott helyzetbe kerülnek. Az elemi életfeltételek hiánya megnehezíti testi-lelki fejlődésüket. Az alkoholista szülők megfosztják gyermekeiket a védelmet, bizalmat, a testi-lelki összetartozást adó harmonikus családi együttélés élményétől.

Súlyos veszélyeztető tényező a bűnözés, különösen azokban a családokban, ahol e jelenség generációs mintaként átvél. Komoly gondot jelentenek a gyermekvédelemben azok az esetek is, amikor a szülők vagy valamelyik családtag a gyermek sérelmére követi el a bűncselekményt.

A gyermek saját maga is lehet veszélyeztetettségének forrása. Deviáns viselkedésformája, továbbá gátlásossága, szorongása, értelmi, érzelmi visszamaradottsága által is veszélyeztetetté válhat.

Az egészségi okból kialakuló veszélyeztetettségéről beszélhetünk a családi környezet egészségromboló hatása miatt, és ez előfordulhat a gyermek saját betegsége által is. A krónikus betegségek, fogyatékosságok a gyermek mindennapi életvitelét, életminőségét, iskolai és társadalmi teljesítményét is nagymértékben befolyásolhatják. Az esetek jelentős részében az okok együttesen jelentkeznek. Például a rossz anyagi körülmények egészségi problémákhoz vezethetnek, a táplálkozás vagy a higiéné hiánya miatt és fordítva. A tartósan beteg gyermek kezelési és gyógyszerköltségei anyagi nehézségeket okozhatnak a családban. Nehezebb a veszélyeztetettséget megítélni, ha a család működési zavara rejtettebb, külsőségeiben nem nyilvánul meg, bár következményei a gyermek személyiségfejlődése szempontjából súlyosak lehetnek.

A veszélyforrások megjelenésével egyidejűleg a gyermekvédelemnek meg kell kezdenie szakszerű tevékenységét, ugyanis a zavarok elmélyülésével csökken a beavatkozás hatékonysága.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossággal élők gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A településen élő gyermekek megfelelő körülmények között nevelkednek, védelembe vételre okot adó körülmény nem volt.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3101)
2012	0	0
2013	0	0
2014	0	0
2015	0	0
2016	0	0
2017	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

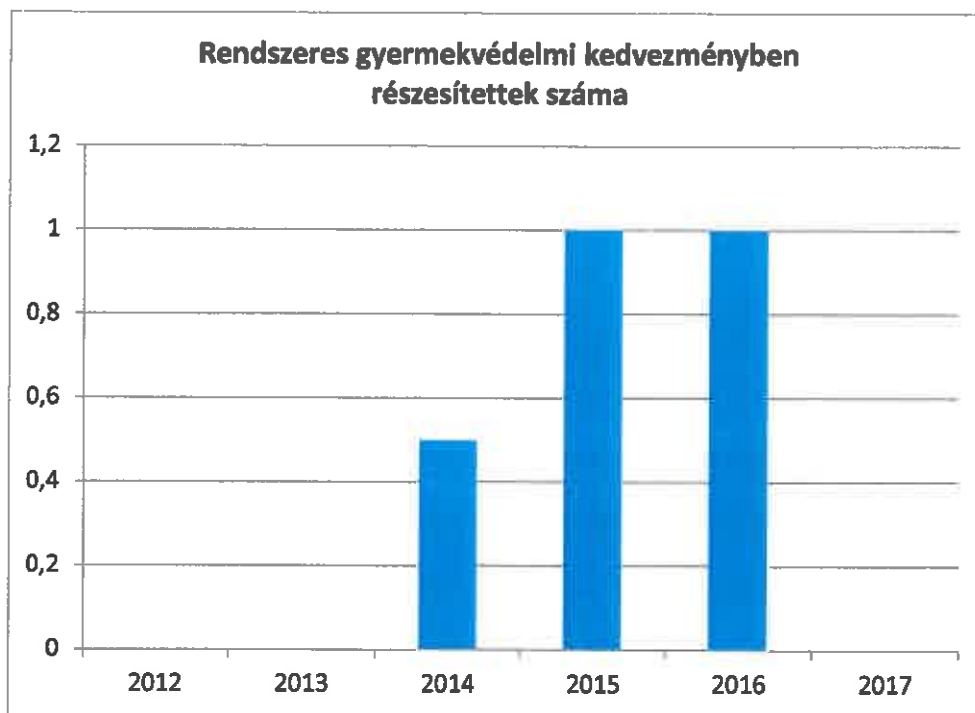
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkezésre, egyéb feltétel teljesülése esetén a szünidei gyermekétkezésre, természetbeni támogatásra (augusztus, november hónapban), egyéb kedvezmény igénybevételére (pl. ingyenes tankönyv). A megállapított kedvezmény alapján a családok tankönyvtámogatásra, illetve étkezési díj mentességre szereztek jogosultságot. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt – a Gyvt. alapján – egy évre lehet megállapítani, ezért a jogosultságok felülvizsgálata folyamatosan történik. A tárgyév 08.01-én, illetve 11.01-én jogosultsággal rendelkező gyermekek alkalmanként (azaz évente kétszer) természetbeni ellátásként 6.000,- Ft értékű, a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 6.500 Ft Erzsébet-utalványban részesülnek.

A jogosultak köre 0 és 1 között ingadozik.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2012	0
2013	0
2014	0,5
2015	1
2016	1
2017	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok



c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Gyermek jogán járó helyi juttatás nem volt.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A szegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Nagy jelentőséggel bír az önkormányzat által fenntartott intézményekben történő közétkeztetés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családi napközis, óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentesen étkezik, a három és többgyermekes családok, valamint a tartósan beteg és fogyatékkal élő gyermekek 50 %-os támogatást kapnak.

Térítésmentes a tankönyvellátás, ha a diák tartósan beteg, a sajátos nevelési igényű (mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral rendelkezik, pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott), három- vagy többgyermekes családban élő, nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, nevelésbe vett vagy utógondozói ellátásban részesül.

Az ingyenes vagy kedvezményes étkeztetésben részesülő gyermekek száma tág határok között mozog, akár évről-évre változó előjellel. A jelenlegi szabályozás alapján az 1-9. évfolyamon minden diák térítésmentesen juthat hozzá a tankönyvekhez, ahogy a gyógypedagógiai vagy nemzetiségi nevelésben-oktatásban részt vevő diákok is.

A kiterjesztő jogi szabályozás következtében az ingyenes tankönyvnél kirajzolódott egy trend, melyet a folyamatos növekedés jellemez, azaz egyre több gyermeknek/családnak ad segítséget a beiskolázás költségeinek csökkentésével.

Településünknek nincs saját iskolája, ezért a csödei gyerekek adatai a zalalövői HEP 4.1.3-as táblázatában a többi település adatával összesítve található meg az alábbiak szerint:

**4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma
(A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)**

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2012	22	67	39	143		
2013	23	55	86	117		
2014	19	61	43	168		
2015	14	52	50	171	0	0
2016	12	42	53	181	0	0
2017	4	34	74	265	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Csöde községben magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek nem él.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A 3.5 pontban leírtak szerint Csöde Község közigazgatási területén a telep/szegregátum, mint lakókörnyezet nem fellelhető probléma.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnői szolgálat kiemelt feladata a minden korosztályra kiterjedő prevenciós ellátás. Zalalövő székhellyel két védőnő látja el Zalalövő és Csöde védőnői szolgálatát, ezért itt is összesített adatok állnak rendelkezésünkre.

A két védőnőre jutó gyermekek számában 39 %-os növekedés tapasztalható. Betöltetlen védőnői státusz nincs.

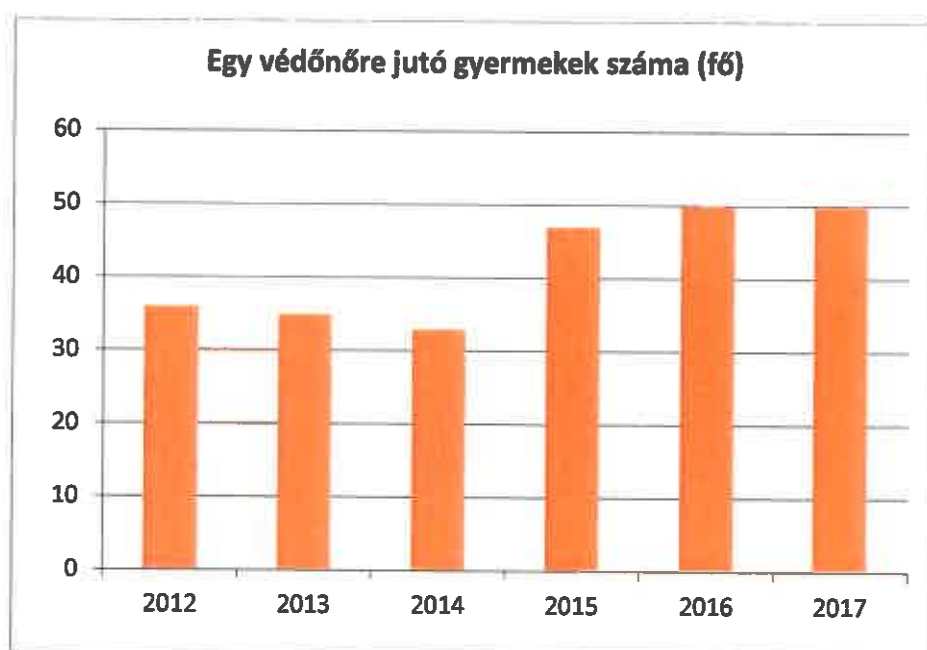
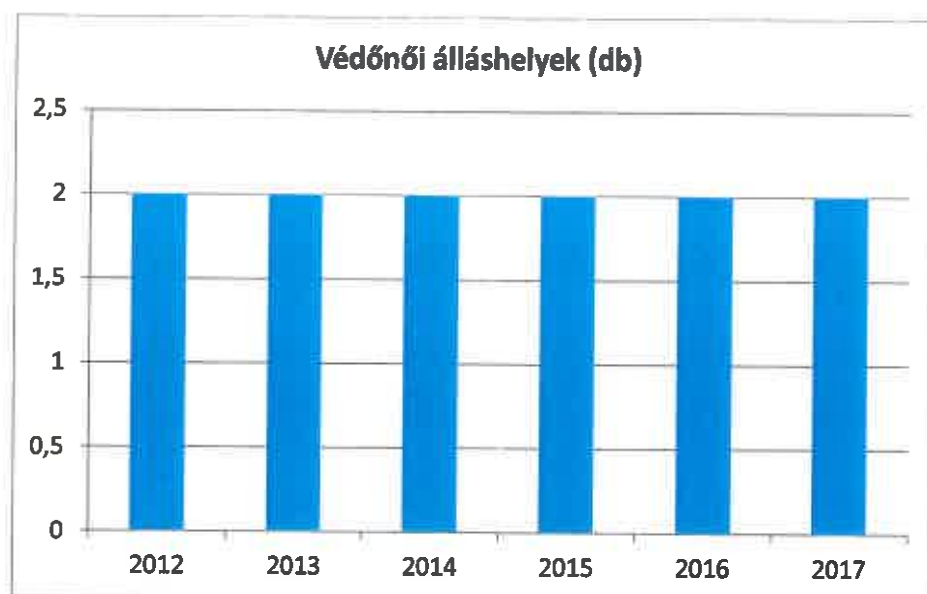
A védőnői munka színterei:

- a tanácsadó helyiségében folyó gondozó-tanácsadó tevékenység várandós anyáknak és kisgyermekes családoknak,
- családlátogatáson adott tanácsadás, elvégzett gondozás, anyai tevékenységre oktatás,
- nevelési-oktatási intézményben történő szűrés, egészségnevelés.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	2	36
2013	2	35
2014	2	33
2015	2	47
2016	2	50
2017	2	50

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés



b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Az orvosi alapellátás, ezen belül a gyermekorvosi alapellátás személyi feltöltöttsége teljes, de Zalalövön vehető igénybe: 1 házi gyermekorvos, 2 védőnő, illetve egy fogorvos nyújt egészségügyi szolgáltatást, az utóbbi gyermek és felnőtt rendelést is végez. Gyermekszakrendelés és sürgősségi ügyeleti ellátás legközelebb Zalaegerszegen érhető el. A felnőtteket két önkormányzati alkalmazású házi orvos látja el.

Az ellátások adatai összesítettek, melyek a csödei lakosságot nem különítik el.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt házi orvosi praxis(ok) száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyermekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyermekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2012	0	18580	5287	0	1
2013	0	18316	5233	0	1
2014	0	18162	4742	0	1
2015	0	19128	6095	0	1
2016	0	18508	5581	0	1

2017	0	n.a.	5910	0	1
------	---	------	------	---	---

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Bölcsőde Csődén nincs, a helyiek számára hozzáférhető 2010-ben indult zalalövői családi napközi is csak 2016.03.31-ig működött.

A 0-7 éves korú megkésett, eltérő fejlődésű, vagy fejlődési zavar szempontjából veszélyeztetett kisgyermeknek és családjának a korai fejlesztését és neurológiai vizsgálatát Zalaegerszeg városban látják el, ahol gyógytestnevelés, gyógypedagógus, logopédus biztosított, a gyermekjóléti szolgáltatáson keresztül pszichológus hozzáférhető.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Önkormányzati bölcsődék száma (TS 4801)	Bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 4701)	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Nem önkormányzati bölcsődék száma (munkahelyi, magán stb.)
2012	0	0	0	0
2013	0	0	0	0
2014	0	0	0	0
2015	0	0	0	0
2016	0	0	0	0
2017	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.3.4. számú táblázat - Bölcsődében és családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

Év	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Egyéb, nem önkormányzati bölcsődei (munkahelyi, magán stb.) férőhelyek száma	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én) (TS 4901)
2012	0	0	0	49
2013	0	0	0	49
2014	0	0	0	35
2015	0	0	0	21
2016	0	0	0	0
2017	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

A fenti táblázatok a település szempontjából nem relevánsak.

d) gyermekjóléti alapellátás

A kötelező gyermekvédelmi alapellátások körében a gyermekjóléti szolgáltatást jelenleg a Zalamenti és Őrségi Szociális Alapszolgáltatási Intézmény látja el. A gyermekjóléti szolgálat a Gyvt. által meghatározott feladatra, a prevencióra összpontosít. Célja a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése. Tanácsadásban részesül az a gyermek/család, amely nem veszélyeztetett, de átmeneti életvezetési problémáinak kezeléséhez önként igénybe veszi/elfogadja a gyermekjóléti szolgálat segítségét a különféle igénybe vehető szolgáltatásokról, illetve az egyéb elérhető támogatásokról.

Havonta a jelzőrendszer szereplőivel – védőnőkkel, közoktatási intézményekkel, rendőrséggel – szakmai megbeszélés során segítik a közös gondolkodást, kommunikáció kialakítását a gyermekeket érintő kérdésekben.

Gyermekjóléti alapellátást a zalalövői központtal működő szociális alapszolgáltatási intézmény biztosítja társulási formában.

e) gyermekvédelem

A helyi gyermekvédelmi rendszer sajátossága, hogy minden gyermek számára gondoskodást nyújt, és fokozott védelemben részesíti az arra rászorulókat. A különböző ágazatok együttműködnek és egymást segítik. Az egyes szolgáltatások alanyi jogon járnak (óvoda, általános iskola) a gyermekek részére, más ellátások szociális rászorultság alapján.

A gyermekjóléti alapellátás önkormányzati intézményeinek működéséhez az önkormányzat saját költségvetéséből is biztosít forrást, továbbá a szerződéses ellátás keretében nyújtott ellátásokat támogatja.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. A jegyző, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a gyermekjóléti szolgálat, a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi, a társadalmi szervezetek, egyházak és magánszemélyek jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatóknak, intézménynek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást.

Krízishelyzetben bárki felkeresheti a helyi hivatalt, a Szociális Alapszolgáltatási Intézményt, a járási gyámhivatalt, a körzeti megbízottat.

Krízishelyzet esetén a családokat segítő szolgáltatások köre:

- a családok átmeneti otthona: legközelebb Zalaegerszeg városban található.
- a gyermekek átmeneti gondozása a városban nem megoldott, sem nevelőszülő, sem helyettes szülő nincs, szükség esetén Zalaegerszegen biztosítható.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Zalalövő és Csöde Települések Gyermekeinek Egészségéért Alapítvány egészségügyi segédeszközöket biztosít a rászoruló családok számára.

Csödén, a gyermekek szünidei felügyelete nem biztosított, Zalalövőn az Általános Iskola és a Napköziotthonos Óvoda viszont rendelkezik tornateremmel, ahol a gyermekek testnevelése, és a mozgásra vágyók sportprogramokhoz való hozzáférése megoldható. A szünetekben a Művelődési Központ és Általános Iskola napközis táborok szervezésével biztosítja a gyermekek felügyeletét. A szervezett programokhoz való hozzáférést az önkormányzat a falugondnoki busszal biztosítja.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A közétkeztetés – óvoda, iskola – megfelel az egészséges táplálkozás jogszabályban meghatározott feltételeinek. Hétvégi és szünidei gyermekétkeztetés csak az iskolai táborok ideje alatt megoldott. Ingyenes tankönyvellátásban csak a jogszabályban meghatározott feltételek szerinti célcsoportok részesülnek, önkormányzati ingyenes tankönyvellátás nincs. Problémát jelent a rászoruló gyermekek étkeztetése az iskolai szünetek alatt.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Az önkormányzat minden esetben törekszik az egyenlő bánásmódra. Ezért az önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Pozitív diszkrimináció a településen nem jellemző.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Az intézmények kiemelkedő figyelmet fordítanak a hátrányos, a halmozottan hátrányos, a sajátos nevelési igényű valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek óvodai ellátására, nevelésére.

Csödén óvoda nem működik, a gyermekek napközbeni ellátását a zalalövői óvoda biztosítja, melynek összesített adatait az alábbi táblázat ismerteti.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	A településen élő 3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2801)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 2501)
2012	1	4	112	1	106	0
2013	1	4	112	1	99	0
2014	1	4	112	1	80	0
2015	1	4	112	1	83	0
2016	1	4	112	1	87	0
2017	n.a.	4	112	1	98	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A sajátos neveléshez és oktatáshoz szükséges feltételek közé tartozik a fogyatékoság típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus foglalkoztatása, a neveléshez és oktatáshoz szükséges speciális tanterv, tankönyv és más segédletek megléte. A sajátos nevelési igényű tanulók integrált neveléséhez fejlesztő pedagógusok szükségesek.

Hátrányos helyzetű gyermeknek számít az a gyermek, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, és egyik szülőjének sincs általános iskola 8. osztályánál magasabb végzettsége.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés, intézmények közötti és az intézményeken belüli szegregációról nincs tudomásunk.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Az intézmények szűréseket-méréseket végeznek az óvodás és általános iskolás korosztály tekintetében. Ez egy tanév során több alkalommal történik, pl. az iskolaérettségi vizsgálat, kompetencia felmérés.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Ingyenes intézményi étkezés és tankönyvellátás, kedvezményes táboroztatás.

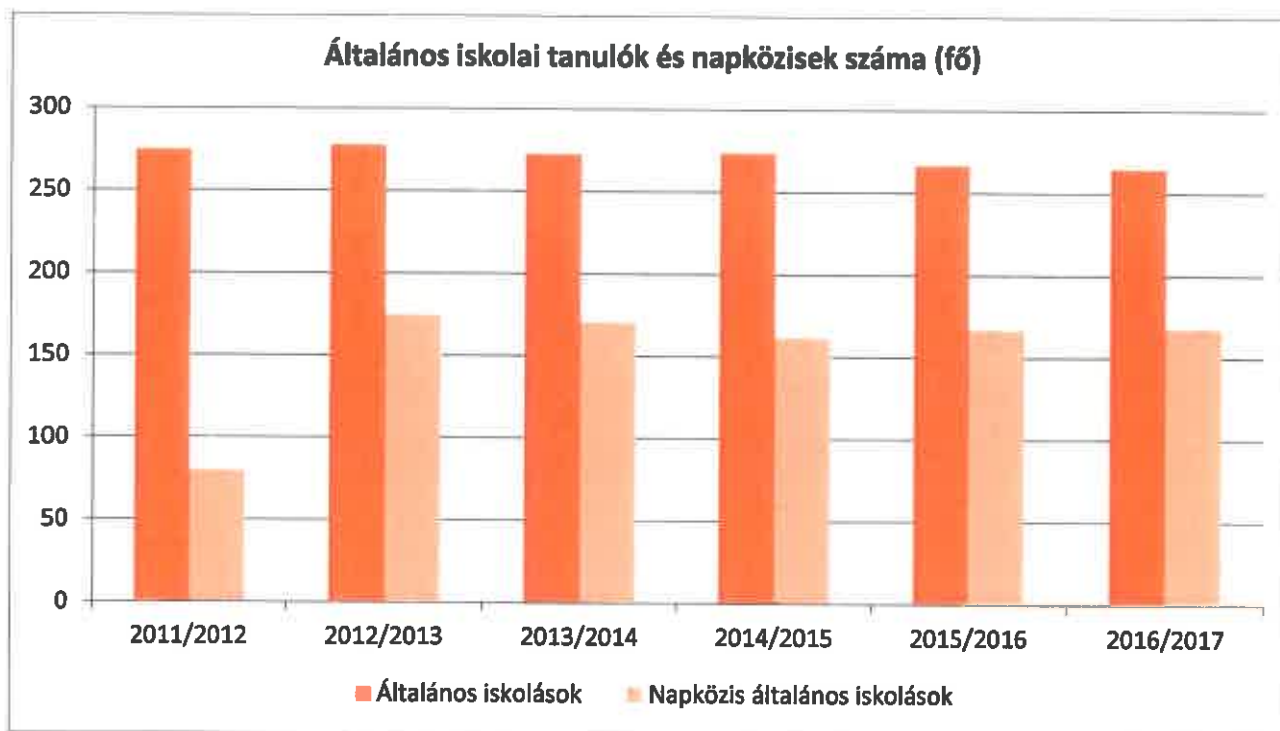
Csödén önálló általános iskola nincs. A gyermekeknek Zalalövőn van lehetőségük tanulni, melynek összesített adatai szerint az alsó tagozat létszáma növekszik, a felső tagozaté csökken. A növekedés a korábbi évekhez képest megnövekedett gyerekvállalásokon alapul, azonban összességében 10 fős csökkenés mutatható ki a 6 tanévben.

Gyógypedagógiai osztály nincsen, az ilyen foglalkoztatást, fejlesztést igénylő gyermekek oktatása egyedileg, de az iskolán belül megoldott.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2011/2012	121	154	275	80	29,1%
2012/2013	134	144	278	175	62,9%
2013/2014	131	142	273	171	62,6%
2014/2015	132	142	274	162	59,1%
2015/2016	138	129	267	167	62,5%
2016/2017	142	123	265	168	63,4%

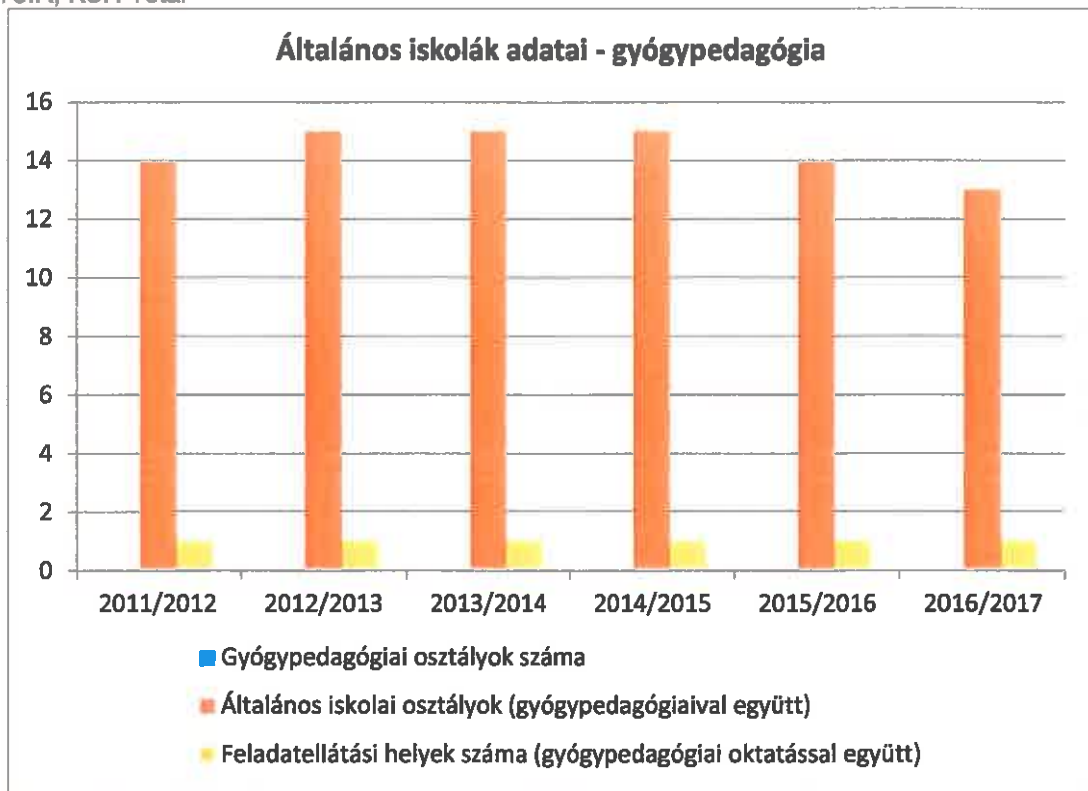
Forrás: TeIR, KSH Tstar



4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 2101)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2201)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2001)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2011/2012	0	14	1
2012/2013	0	15	1
2013/2014	0	15	1
2014/2015	0	15	1
2015/2016	0	14	1
2016/2017	0	13	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

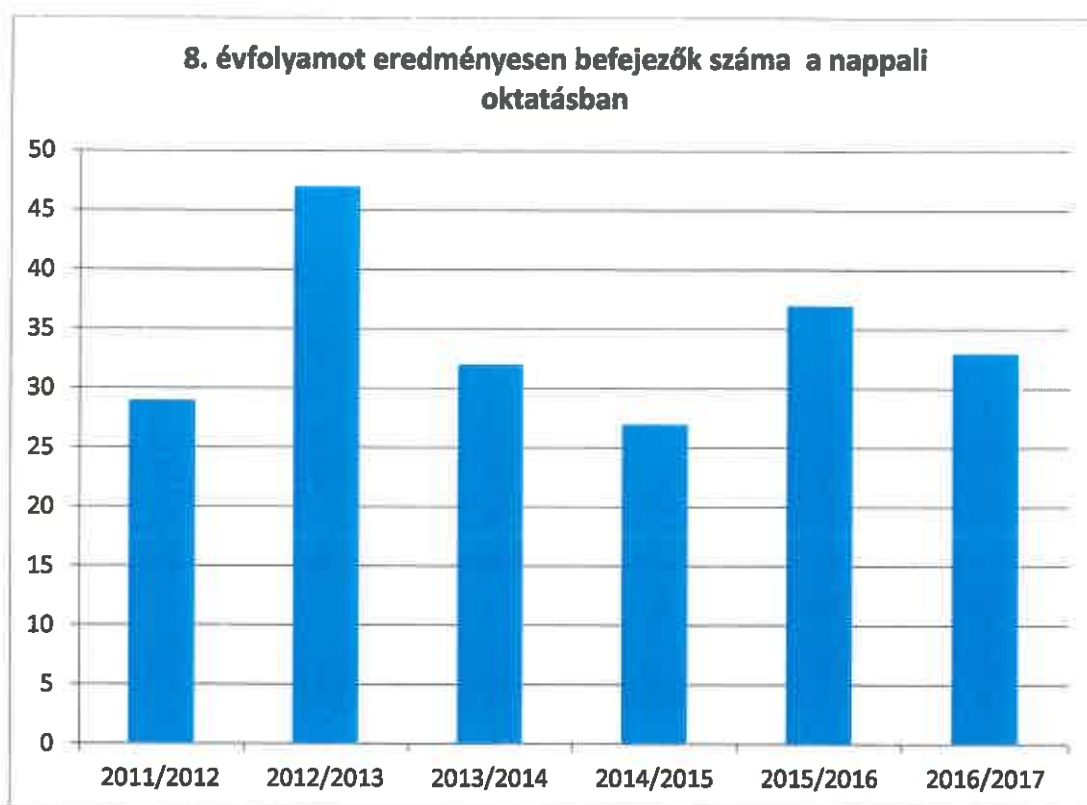


A helyi általános iskolában a pedagógiai létszám és a tanárok, tanítók képzése a jogszabályi előírásoknak megfelel. A gyógypedagógiai feladatokat két képzett pedagógus végzi. Az iskolaorvosi ellátás a helyi gyermekorvos által történik.

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 2301)
	Fő
2011/2012	29
2012/2013	47
2013/2014	32
2014/2015	27
2015/2016	37
2016/2017	33

Forrás: TeIR, KSH Tstar



4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
szülők mentális felkészületlensége a gyermekeikkel kapcsolatos problémák megoldására	rendszeres kapcsolattartás az életvezetési problémákkal küszködő aluliskolázott szülőkkel
devianciák megjelenése a tinédzser korosztályban	programok szervezése a szabadidő tartalmas eltöltésére
nyári felügyelet	nyári önkormányzati programok szervezése falugondnoki szállítással segítség a környező településeken szervezett programokra való eljutás és hazaérkezés érdekében

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők foglalkoztatási szintje Magyarországon jelentős mértékben elmarad az Unió átlagától. Míg az Unió átlaga a nők foglalkoztatási arányát tekintve 58,2 %, addig Magyarországon 2009-ben már a nők kevesebb mint felének volt csak lehetősége dolgozni. 20 tagországban 2010-re elérték, hogy a nők foglalkoztatási szintje elérje a 60 %-ot, Magyarország jelentős mértékben elmaradt ettől a célkitűzéstől. 2010-től úgy vált kormányzati céllá vált a foglalkoztatás javítása, hogy a munkaerőpiac családbarát jellege is javuljon. 2011-ben a nők 15-64 éves népességen belüli aránya 51 %-os, míg a foglalkoztatottakon belüli arányuk mindössze 46 %-ot tesz ki. Az aktív korú inaktívak körében a nők aránya 59 %-os, vagyis jelentősen meghaladta a férfiak reprezentáltságát. Míg a 15-64 éves népesség körében a férfiak foglalkoztatási rátája 60,4 % volt, addig a nőké csak 50,6 %. A 2014-es év a női foglalkoztatás kimagasló éve volt Magyarországon. 1992 óta az 55,9 %-os foglalkoztatási ráta a legmagasabb, amely 3,3 százalékponttal javult egy éven belül. Az Eurostat adatai szerint a női foglalkoztatásbővülés a legnagyobb volt az uniós tagállamok körében, Magyarországon kívül két országnak van 2 százalékpont feletti növekedése, 2006 óta pedig nem volt egyik tagállamban sem ekkora javulás. A nők – köztük a kisgyermekesek –

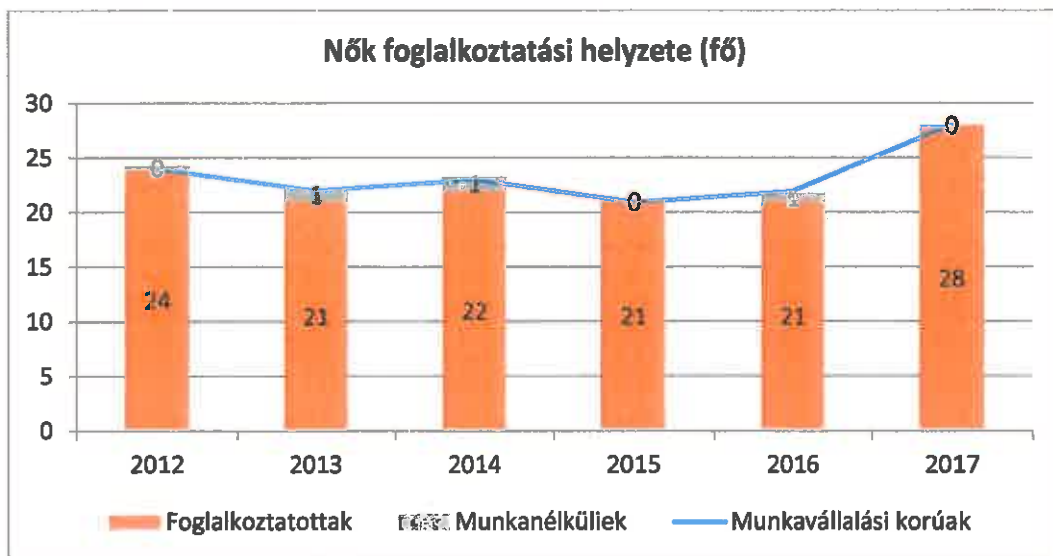
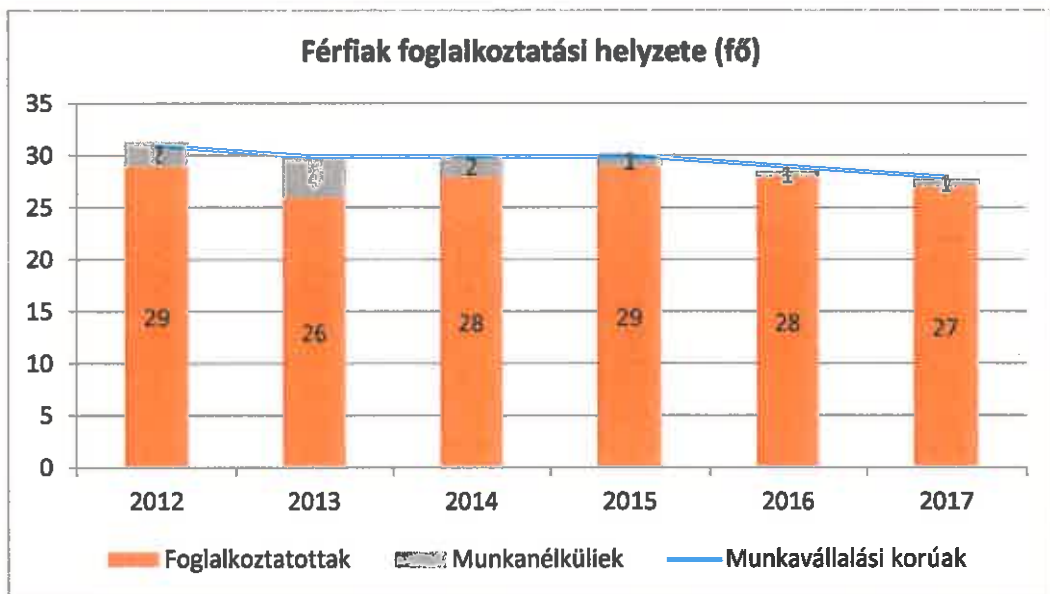
javuló munkaerőpiaci helyzete növelte hazánkban a családok biztonságérzetét és a gyermekvállalási kedvet. Kimutatható, hogy a 2014-es születésszám-növekedés 92 %-a a foglalkoztatott édesanyáknak köszönhető.

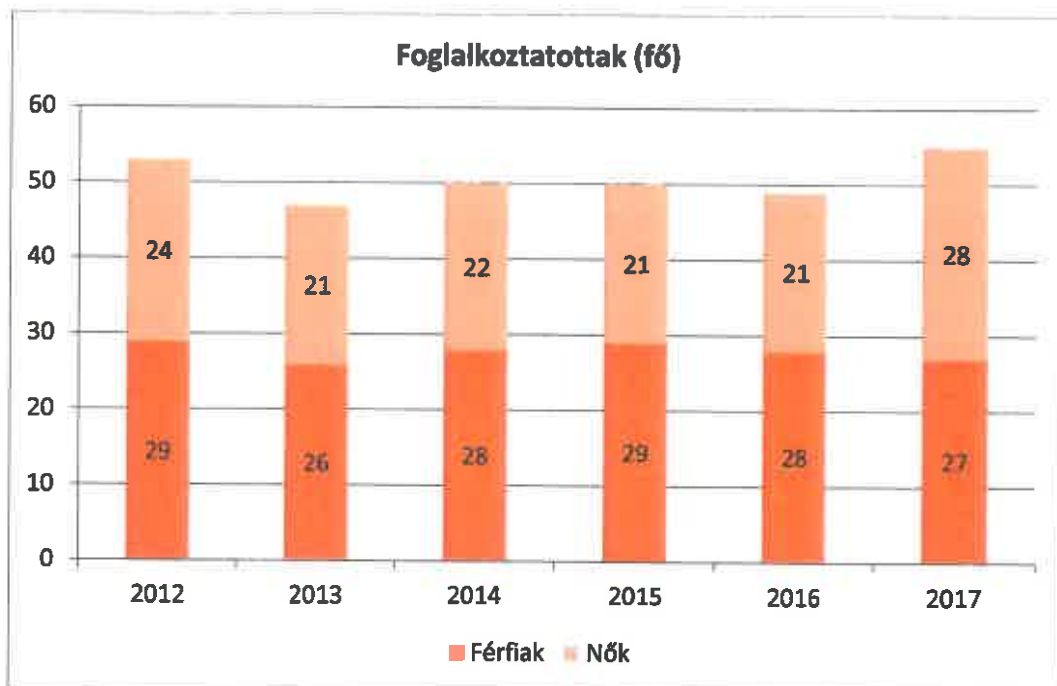
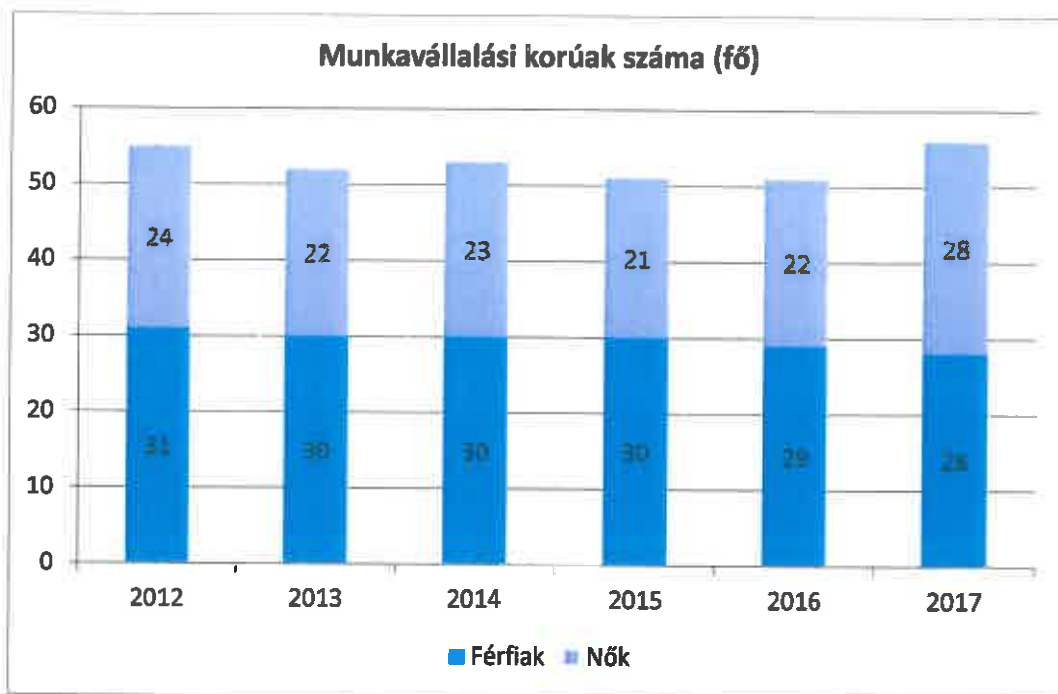
A munkavállalási korú helyi lakosság száma a férfiaknál csökkenő, a nőknél növekvő adatokat mutat, a férfiak foglalkoztatottsága – a 2017. évet leszámítva – magasabb. A munkanélküli férfiak száma 2013-tól csökkent, a nők foglalkoztatása 3 évben – így 2017-ben – is teljes volt.

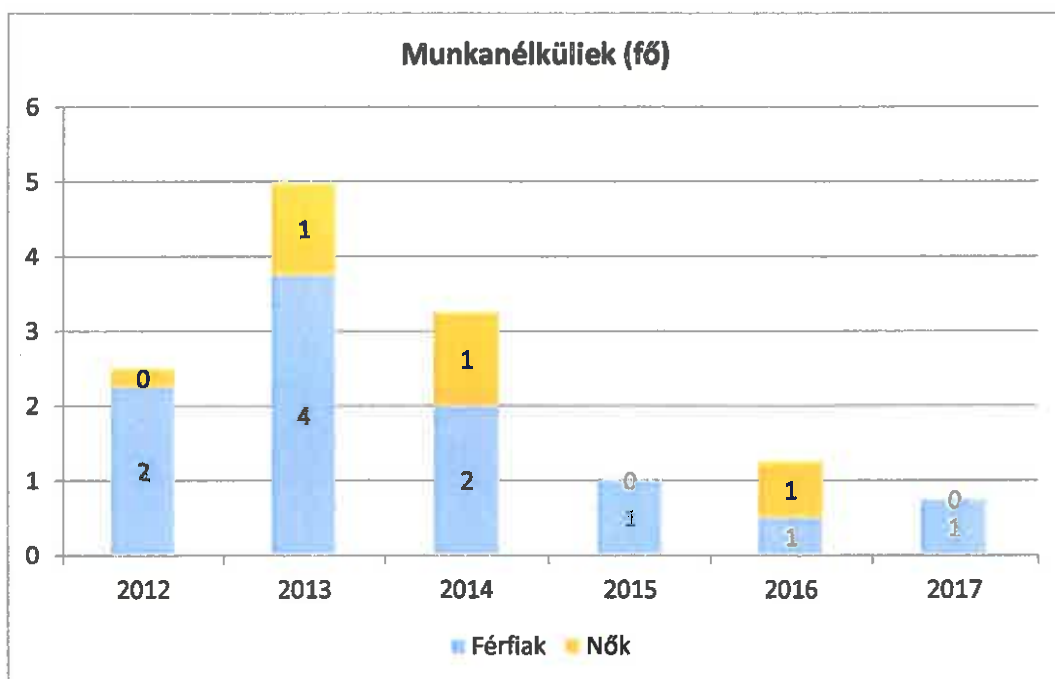
5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0803)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2012	31	24	29	24	2	0
2013	30	22	26	21	4	1
2014	30	23	28	22	2	1
2015	30	21	29	21	1	0
2016	29	22	28	21	1	1
2017	28	28	27	28	1	0

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés







b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A nők foglalkoztatását elősegítő képzési programokról információval nem rendelkezünk.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők szegénységi kockázata lényegesen magasabb az átlagnál, körükben a tartós és passzív munkanélküliség is gyakori, sok esetben nem látnak reményt a munkára, ezért egy idő után már nem is keresnek, amely egyre jobban megnehezíti az elhelyezkedési lehetőségeiket. A roma nők hátrányainak nagy része legfőképp az alacsony iskolai végzettségre vezethető vissza, így a stratégia egyik fő prioritása a roma nők iskolai és munkaerő-piaci hátrányainak csökkentése.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Magyarországon az alkalmazásban álló férfiak és nők átlagos fizetése között mintegy 20-25 % különbség tapasztalható a férfiak javára. Egy budapesti nő átlagban 70-75 %-át keresi egy azonos munkakört ellátó férfi jövedelmének, vidéken ez az arány jobb, elérheti a 80-85 %-ot is. A munkahelyi lehetőségek egyenlőtlen volta nemcsak a jövedelmek terén, hanem a munkahelyi előmenetel kapcsán is jelentkezik.²

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A gyermekjóléti alapellátások körébe tartozó napközbeni kisgyermek ellátásoknak nélkülözhetetlen szerepük van a szülők munkába állásában, de ugyanilyen fontos a hátrányos helyzetű gyermekek korai szocializációjában betöltött szerepük.

A gyermekvállalás, a kisgyermeknevelés nagymértékben befolyásolja a nők munkaerőpiaci esélyeit. A helyi munkavállalást hátráltató tényező a bölcsőde és 2016-tól a családi napközi hiánya.

Családbarát munkahelyi megoldásokról, rugalmas munkaidőről a térségben nincs adatunk.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői hálózat feladata a családtervezés, anya- és gyermekgondozás. A leendő szülők számára a védőnők a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: tanfolyamok,

² Forrás : Monitoring jelentés a főváros 2008. évfoglalkoztatáspolitikai helyzetéről, 16. oldal

beszélgetések, családlátogatások formájában. A védőnők a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. Segítséget nyújtanak a szociális juttatások megismerésében.

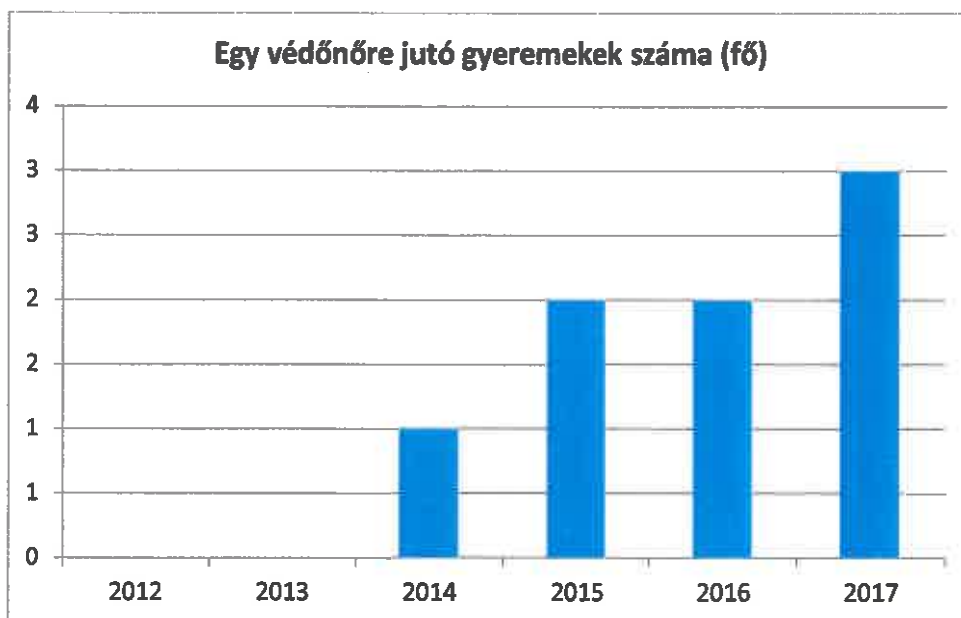
Általában a munkahelyek nem tolerálják a nők gyermekvállalását, gyakori, hogy gyermekvállalás után ugyanazon munkahelyre nem tudnak visszamenni dolgozni, illetve a kisgyermekes anyukák a munkaerőpiacon nem keresettek.

A 0-3 év közötti gyermekek száma a 2012-2013-as zérushoz képest 3 főre nőtt, amely pozitív demográfiai elmozdulás, és a családpolitikai támogatások, kedvezmények bővülésével szoros időbeli egybeesést mutat. Valamennyi kisgyermek helyi védőnői ellátásban részesül.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2012	1	0	0
2013	1	0	0
2014	1	1	1
2015	1	2	2
2016	1	2	2
2017	1	3	3

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés



5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak „kezelése”, illetve megelőzése vagy a rászorultak segítése mindig is fontos volt, ám sokáig a társadalomban ezt „családi belügyként” kezelték. Változás ezzel kapcsolatban 2004. május 1. hazánk EU-csatlakozása után történt, mivel az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése 1582 (2002) számú ajánlásában kifejtette, hogy a családon belüli erőszak fizikai bántalmazásként, nemi erőszakként, fenyegetéseként és megfélemlítésként egyaránt megnyilvánulhat. Felszólította a tagállamokat, hogy gondoskodjanak a családon belüli erőszak áldozatainak ingyenes jogi tanácsadásáról, az áldozatoknak nyújtandó pszichológiai és pénzügyi segítségről, az áldozatok hatékony védelméről a sérelem elkövetése után és a jogi eljárás alatt, az áldozatokkal foglalkozó nem- kormányzati szervezetek támogatásáról és megfelelő szakemberek képzéséről.

A családon belüli erőszak megelőzése a nemzeti stratégia fontos része, egyben a kormány és a belügyminisztérium számos külön intézkedést hozott ezen feladatok eredményes kezelése érdekében. A családon belüli gyermek, vagy feleség bántalmazás legnagyobb része látens marad, a legtöbbször ez a pont a sértett-bántalmazott szegyenérzete miatt nem kerül nyilvánosságra, vagy nem válik ismertté még a közeli hozzátartozók és szűkebb környezet számára sem.

Fentiek alapján ki kell alakítani egy diszkrét jelzőrendszert annak érdekében, hogy az esetleges családon belüli erőszak a rászorulóknak védelme érdekében beavatkozást eredményezhessen. A jelzőrendszerben a gyermekjóléti szolgálat, a védőnői, háziorvosi hálózat, az iskolai gyermekvédelmi felelősi kör, a polgárőrség, egyéb civil szervezetek (egyház is) komoly szerepet kaphat. Fokozottan veszélyeztetettek az idősek, a nők, a gyermekek, a hajléktalanok, vagy munkanélküliek is.

A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény előírja a jelzési kötelezettségét az érintett személyeknek, melynek elmulasztása büntetőjogi felelősségvonással is járhat. E törvény rendelkezik a távoltartási lehetőségről is. Együttműködési megállapodás készült a Zalaegerszegi Rendőrkapitánysággal, és jó a kapcsolat a helyi rendőrőrsrel.

Családon belüli erőszakról, nőket érintő erőszakról hivatalosan nincs tudomásunk. A rendőrök riasztásáról, feljelentésekről, bírósági ítéletről nem rendelkezünk adattal.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A szegénység által fokozottan veszélyeztetettek az egyszülős háztartások, melyek döntő többségében az anya neveli egyedül a gyermekeket. A támogatások igénylése a nőkhöz kapcsolódik, ezért a nők aránya a gyermekek támogatásához, védelméhez kapcsolódó támogatási formák igénybevételénél jelentős.

Településünkön krízishelyzetben igénybe vevő szolgáltatás sajnos nincs, a legközelebbi anyaothton Zalaegerszegen található, amellyel való kapcsolatfelvételben a Szociális Alapszolgáltatási Intézmény közreműködik. Fentiek miatt a szolgáltatásokra vonatkozó adatokkal sem rendelkezünk.

Családok átmeneti otthona legközelebb Zalaegerszegen érhető el.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

2010-ben 6 önkormányzati képviselőjelölt volt, 33,3 %-uk nő (2 fő), 2014-ben 5 fő, 60 %-uk nő (3 fő). Női és férfi dominanciájú képviselő-testület egyaránt volt, de a képviselő-testület személyi összetétele a választói akaraton múlik, ezért ebből a tényből hátrányos megkülönböztetést nem lehet levezetni.

2018. évben 2 képviselői lemondás következtében a nemek aránya megváltozott.

Településünkön egyéb területen sem jellemző a nők mellőzöttsége, az egészségügy valamennyi dolgozója (orvosok, asszisztensek, védőnők), és az önkormányzati intézmények alkalmazottjainak jelentős többsége is nő.

év	Képviselő-testület tagja	
	Férfi	Nő
2012	1	2
2013	1	2
2014	3	0
2015	3	0
2016	3	0
2017	3	0
2018	1	2

Forrás: Helyi adatgyűjtés

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Általánosságban elmondható, hogy a roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. A családi szerepek tradicionális értelmezése a nőket gyereknevelési és háztartási feladatokra biztatja, amelyet azonban a modern társadalom jellemzően nem, vagy csak kevéssé ismer el aktív munkavégzőként. Sok nő számára ez elfogadható, a társadalmi tradíciónak megfelelő. Magyarországon is egyre több nő és férfi gondolja úgy, hogy a tradicionális szerepfelosztások megoszthatók. A munkanélküliség aránya körükben magasabb, melyen komplex programokkal lehet enyhíteni.

A nők gyermekvállalás utáni munkába állásának nehézsége valós probléma, továbbá az, hogy tömegközlekedéssel nehézkes vagy lehetetlen eljutni egyes munkahelyekre.

A munkanélküliségi adatok szerint azonban ez a kérdéskör nem Csödén tipikus, községünkben csak elszigetelten jelentkezik.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
a kisgyermek óvodába, a kisiskolás iskolába eljutásának nehézsége	gyermekek, kisiskolások óvodába, iskolába vagy onnan hazaszállítása, ha a foglalkoztatásból eredő rendkívüli helyzetet sem szülő, sem a rokonság nem tudja megoldani

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az idős korú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az időskori demográfiai folyamat jellemzői:

- növekszik az idősök aránya országosan,
- az átlagéletkor várhatóan nő,
- nők élettartama lényegesen hosszabb.

A várható élettartam növekedésének eredményeként a modern társadalmakban növekszik az időskorúak aránya és egyúttal a nem fertőző krónikus, illetve degeneratív betegségek előfordulási gyakorisága is. A várható élettartam a halálozás komplex mérőszáma, amelyet a halandósági tábla segítségével számítanak ki. A legismertebb mutató a születéskor várható átlagos élettartam, amely az egész népesség mortalitási tapasztalatait összegzi.

Területi egység	Születéskor várható átlagos élettartam					
	Férfi			Nő		
	1990	2001	2013	1990	2001	2013
Budapest	66,30	69,28	73,94	73,78	76,52	79,39
Pest	63,81	68,68	72,29	73,33	76,54	78,72
Fejér	65,37	68,54	71,52	73,81	76,41	78,25
Komárom-Esztergom	64,21	67,95	70,86	72,52	76,25	78,02
Veszprém	65,62	69,01	72,74	74,95	76,08	79,47
Győr-Moson-Sopron	66,81	69,48	72,36	75,02	78,04	79,42
Vas	66,00	68,84	71,61	73,94	77,12	79,01
Zala	65,77	68,24	72,35	74,56	76,83	80,31
Baranya	65,46	68,20	72,16	72,94	75,63	78,34
Somogy	65,12	67,28	70,80	73,34	75,39	77,73
Tolna	64,85	67,96	71,80	74,23	76,57	78,85
Borsod-Abaúj-Zemplén	63,38	66,59	69,25	72,72	76,10	77,26
Heves	65,18	66,77	72,00	75,16	76,78	78,69
Nógrád	64,76	67,14	70,83	73,88	75,97	78,31
Hajdú-Bihar	65,72	68,04	72,31	73,63	76,63	79,37
Jász-Nagykun-Szolnok	65,60	67,43	70,89	73,24	76,25	78,08
Szabolcs-Szatmár-Bereg	63,34	65,78	71,17	73,25	75,74	78,33
Bács-Kiskun	63,77	67,41	71,73	73,64	76,73	78,23
Békés	65,79	68,84	71,30	74,35	76,60	78,31

Csongrád	65,60	68,68	72,64	73,64	76,56	79,50
Ország összesen	65,13	68,15	72,01	73,71	76,46	78,73

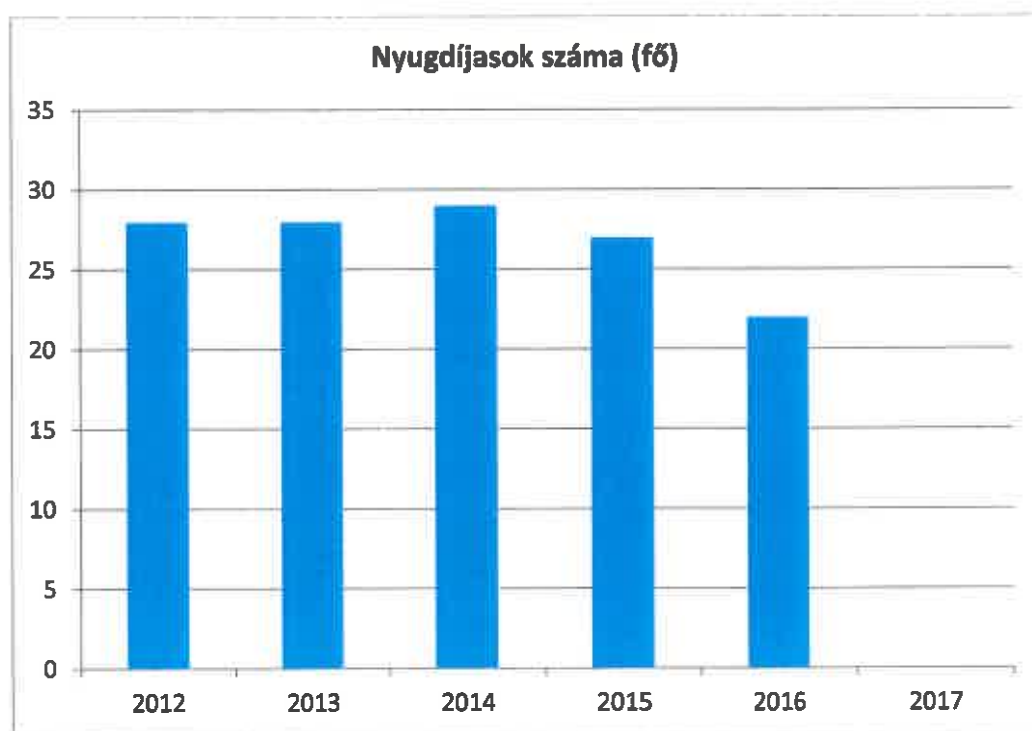
Forrás: <https://www.demografia.hu/hu/letoltes/fogalomtar/pdf/varhato-atlagos-elettartam.pdf>

A helyi nyugdíjasok csökkenő száma nem a fenti trenddel ellentétes folyamatot feltételez, inkább a demográfiai adatoknál tárgyalt települési lakosságszám-csökkenés következménye. A nyugdíjas nők száma és aránya drasztikusan magasabb a férfiakénál, alátámasztva a fenti táblázat kimutatását, amely szerint a zalai nők várható élettartama országosan a legmagasabb. Ez egyszerismind nagy arányú egyedül élő nyugdíjas nőt is jelent.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2012	10	18	28
2013	10	18	28
2014	11	18	29
2015	11	16	27
2016	9	13	22
2017	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar



6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

A munkaerő-piaci részvétel tekintetében nem csak a 60 éven felüli korosztály mondható problematikusnak, hanem az idősödő (50-60 év körüli), még aktív korú korosztályoké is.

A munkaadók idős munkavállalót újként ritkán alkalmaznak, noha a nyugdíjasok között vannak, akik jövedelmi helyzetükre tekintettel szívesen dolgoznának a jövedelemkiegészítés érdekében. Erre akkor van esély, ha speciális tudással vagy gyakorlattal rendelkeznek. A nyugdíj mellett munkát végző idős népesség aránya Magyarországon

3 %, míg az EU-15-ök átlaga 8 %. Az idősek foglalkoztatása a leginkább a fővárosban, pénzügyi és kereskedelmi területen mondható jelentősebbnek.

Időskorúak foglalkoztatására, továbbá a munkáltatók ezirányú befolyásolására az önkormányzatnak nincs lehetősége. A nyugdíjasok munkavállalásáról nem rendelkezünk adattal, de megállapítható, hogy a településen stabil létszámú a nyugdíjas önálló vállalkozók száma, akik nyugdíjazásuk után is aktív szereplői maradtak a helyi gazdasági életnek.

Év	Regisztrált nyugdíjas egyéni vállalkozók	Regisztrált nyugdíjas önálló vállalkozók	Összes regisztrált nyugdíjas vállalkozó
2012	0	5	5
2013	0	5	5
2014	0	6	6
2015	0	7	7
2016	0	8	8

Forrás: TeIR

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A legtöbb vállalkozásnál nem tulajdonítanak fontosságot az idősebb munkaerő szakmai tapasztalatai átadásának. Az idősödő munkavállalók munkavállalással, munkavégzéssel kapcsolatos esélyegyenlőtlensége – a bejárás terhei mellett – a romló egészségi állapotnak, az újabb típusú képzettségben, ismeretekben való hiányosságoknak is tulajdonítható, amely miatt alkalmazásuk problémásabb, mint egy fiatalabbé. Figyelembe kell venni továbbá azt is, hogy a nyugdíjkorhatár folyamatos emelkedésével a munkavállalók sok esetben mentális alkalmasságuk legvégéig kénytelenek dolgozni.

Településünkön kevés a munkalehetőség az aktív korúak számára is, ezért a nyugdíjas korosztály foglalkoztatása nem jellemző.

Tartósan regisztrált munkanélküli (nyilvántartott álláskereső) az a személy, aki az utolsó 12 egymást követő havi zárás során minden alkalommal nyilvántartott álláskeresőnek lett minősítve. (A havi zárás a járási, fővárosi kerületi foglalkoztatási osztályi (korábban: kirendeltségi) adatállományokon minden hónap 20-án lefutó számítógépes program, amely megállapítja azt, hogy az adott hónap zárónapján kik azok az emberek, akik regisztrált munkanélkülieknek, illetve nyilvántartott álláskeresőnek tekintendők.)

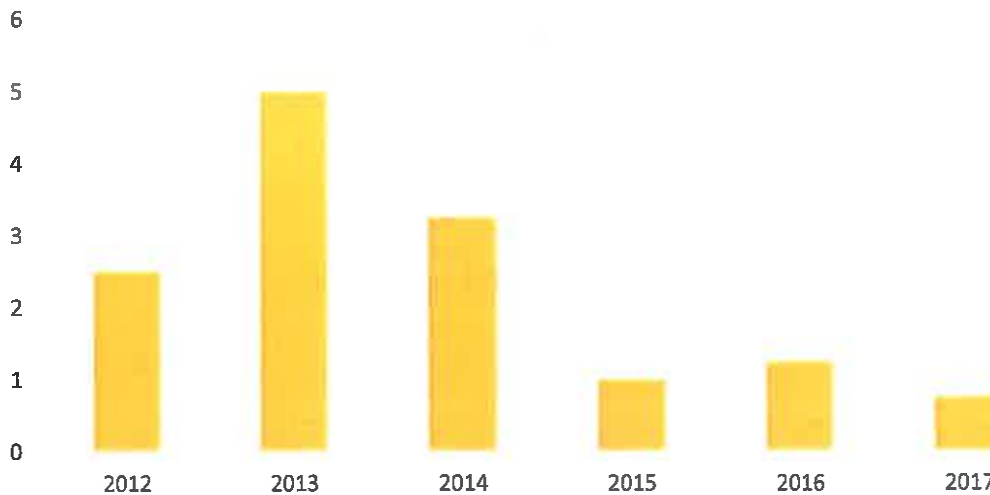
A regisztrált munkanélküliek száma alacsony szintről tovább csökkent, az 55 év feletti korosztálynál pedig 2015-től nincs ilyen személy.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2012	3	0,50	20%	0	n.a.	#ÉRTÉKI!
2013	5	0,25	5%	0	n.a.	#ÉRTÉKI!
2014	3	0,25	8%	0	n.a.	#ÉRTÉKI!
2015	1	0,00	0%	0	n.a.	#ÉRTÉKI!
2016	1	0,00	0%	0	n.a.	#ÉRTÉKI!
2017	1	0,00	0%	0	n.a.	#ÉRTÉKI!

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

Munkanélküliek száma (fő)



6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A közszolgáltatások infó-kommunikációs akadálymentesítése csak részben megoldott. A kormányablakok indításával és az ügyfélkapus ügyintézési rendszer kialakításával elindult az ügyintézés lakossági terheinek csökkentését, továbbá ügyintézését egyszerűsítő folyamat.

Az elektronikus ügyintézés ugyanebbe az irányba mutat. A számítógéphasználatban alapszintű jártasságot mutató lakosság az ügyek egyre bővülő körében tud személyes hivatali megjelenés nélkül hozzájutni közigazgatási szolgáltatásokhoz.

Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a települést érintő friss hírek, információk is elérhetők, illetve közösségi felületeken a kommunikációra is lehetőség nyílik.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az idős embereknek az életkor előrehaladásából természetesen fakadó egészségügyi problémái különösen indokolják, hogy számukra kiemelten biztosított legyen az egészségügyi, ápoló-gondozó ellátásokhoz való hozzáférés. Az idős népesség növekedése az egészségügyi és szociális szolgáltatási rendszerre is nagy terhet fog jelenteni. Az idősek szolgáltatásokhoz való hozzáférést, különösen a bontal vagy más gyógyászati segédeszközökkel közlekedőkét, nagymértékben befolyásolja az épített környezet akadálymentessége.

Az egészségügyi, szociális szolgáltatások a település minden polgára részére biztosítottak, az önkormányzat eleget tesz minden kötelező alapszolgáltatási feladatának.

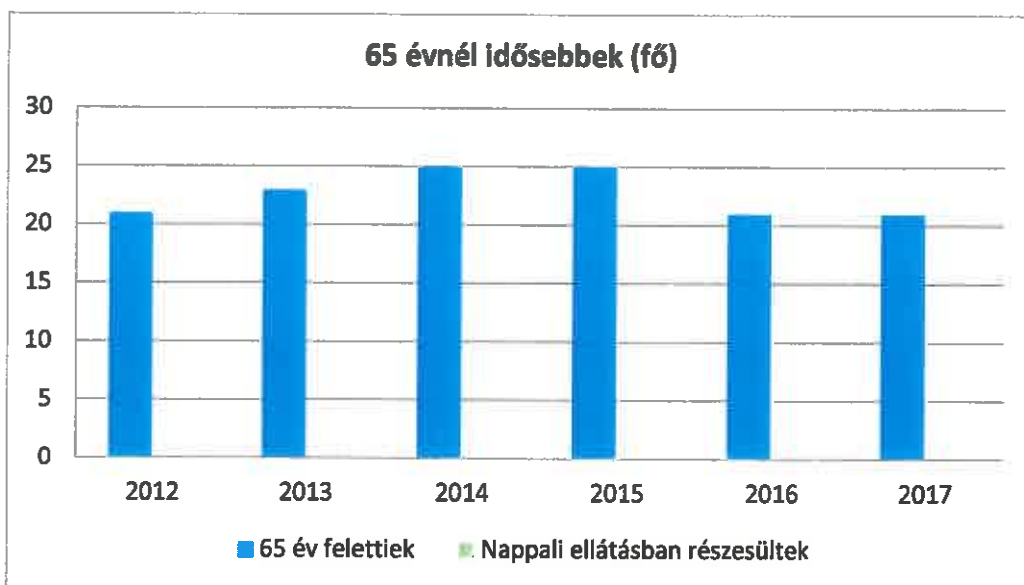
Háziorvosi szolgálat Zalalövön biztosítja az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférést, a Zalamenti és Őrségi Szociális Alapszolgáltatási Intézmény házi segítségnyújtás, illetve idősek Klubja keretében ellátja a szükséges gondozást (sebkötözés, vérnyomás- és vércukormérés, stb.).

A nappali ellátásban részesülő időskorú nincs a településen, az ellátás legközelebb Zalalövő városban elérhető.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
	Fő	Fő	%
2012	21	0	0,00%
2013	23	0	0,00%
2014	25	0	0,00%
2015	25	0	0,00%
2016	21	0	0,00%
2017	21	0	0,00%

Forrás: TeIR, KSH Tstar



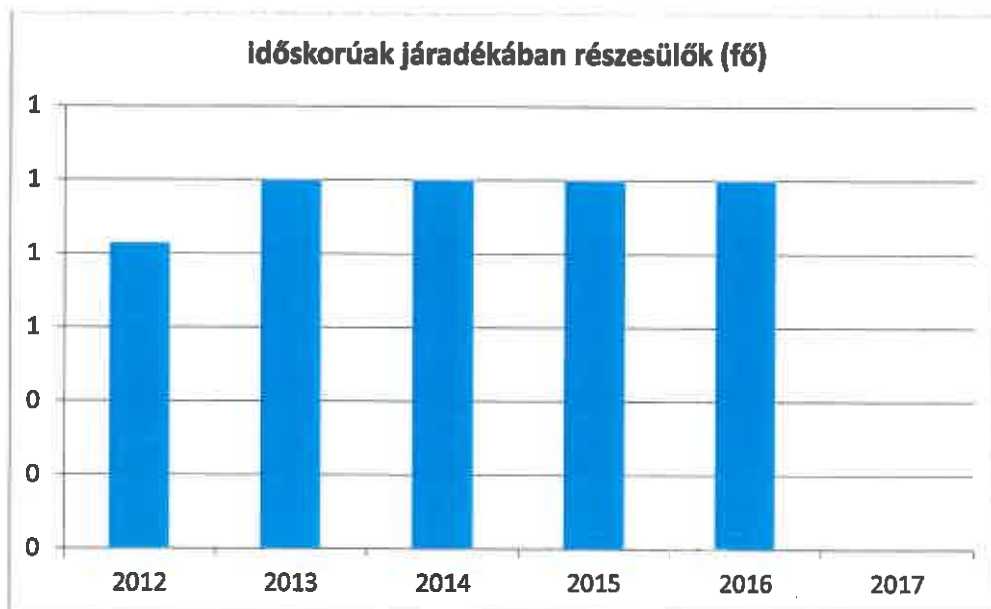
Az időskorúak járadéka azoknak az idős személyeknek a részére biztosít ellátást, akik a nyugdíjkorhatáruk betöltése után a szükséges szolgálati idő (résznyugdíjhoz: legalább 15 év, teljes nyugdíjhoz: legalább 20 év) hiányában saját jogú nyugellátásra nem jogosultak és jövedelemmel egyáltalán nem vagy csak minimális mértékben rendelkeznek. Az időskorúak járadékát a járási (fővárosi kerületi) hivatal állapíthatja meg.

A minimálisan szükségeshez hiányzó szolgálati idő pótlása utólagos járulékfizetéssel legfeljebb 5 év tartamban lehetséges, de éppen emiatt kevesen képesek erre. Évi átlagban 1 főt érint az ellátás

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő) (TS 5701)
2012	0,83
2013	1,00
2014	1,00
2015	1,00
2016	1,00
2017	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar



b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A kulturális, közművelődési szolgáltatások egy része mindenki számára biztosított, más részét az időskorúaknak szervezik. Az idők többségének a kultúrára, szórakozásra kevés pénze jut, ezért legfeljebb az önkormányzat(ok) és egy-egy környékbeli civil szervezet által nyújtott ingyenes vagy nagyon kedvezményes lehetőségeket tudják kihasználni. Kimondottan az időseket célzó helyi program az idők napja.

A szociális alapszolgáltatási intézmény a nappali ellátás keretében szervezi a programokat, melyek összeállításánál figyelembe veszik az idők érdeklődési körét, az igényeit. Lehetőség van színház, múzeum, könyvtár és sportrendezvények látogatására; ezek a legkedveltebb programok.

c) idők informatikai jártassága

Az idők informatikai jártasságáról nincs adatunk, ilyen felmérés a településen nem volt

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Feladatként jelentkezik az egészségfejlesztéshez szükséges szemlélet és tudatosság erősítése. Hangsúlyt kell fektetni az alkalmiszertű szűrések, szervezett, célzott népegészségügyi szűrvizsgálatok biztosítására, a népbetegségnek számító betegségek kiszűrésére, különösen a vércukor, vérnyomás, koleszterin stb.; védőoltások beadására (influenza ellen). Fontosak az idősödő és az idős korosztály számára az életmód tanácsadások, az egészségfejlesztő közösségi programok, szűrvizsgálatok, amelyek lehetőséget biztosítanak az egészséges életmód megismerésére, valamint nagyban hozzájárulnak az elsődleges és másodlagos megelőzéshez, továbbá a testi és lelki egészség megőrzéséhez.

Idők biztonságának két meghatározó eleme az otthonuk védelme és a lakásbetörések megelőzése. A bűnelkövetések fokozott veszélyének kitétt csoportról van szó, áldozattá válásukat el kell kerülni. Tapasztalataink szerint kevés ismerettel rendelkeznek a potenciális veszélyeket illetően. Feladat az idők részére a prevenció ismeretek terjesztése: figyelemkeltő előadásokkal, ismeretterjesztő anyagokkal felhívni figyelmüket az őket fokozottan veszélyeztető bűncselekményekre.

A nyugdíjas korosztály a helyben tartott rendezvényeken, programokon aktívan részt vesz, azonban részükre rendszeres foglalkozás, program, klub nem elérhető a faluban. A könyvtár működik, de a könyvállomány a vizsgált időszakban 37,1 %-ra csökkent.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás az egyedülálló idők felügyeletét biztosítja rosszullet, veszélyhelyzet esetén nyújt számukra biztonságot.

6.4.1. számú - Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma (TS 3801)	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány) (TS 3901)	Muzeális intézmények száma (TS 4001)	Közművelődési intézmények száma (TS 4101)
2012	1	838	0	1
2013	1	277	0	1
2014	1	350	0	1
2015	1	311	0	1
2016	1	311	0	1
2017	1	n.a.	0	1

Forrás: TEIR

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Az idők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
egészségi állapot romlása	prevenciószűrések szervezése és propagálása egészségügyi alapszolgáltatást nyújtó orvoshoz eljutás megszervezése rendszeres egészségügyi felügyelet

társas kapcsolatok beszűkülése	helyi közösségi programok szervezése máshol rendezett programokra eljutás megszervezése
bűnözési szempontból veszélyeztetett korosztály	bűnmegelőzési tájékoztatók szervezése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A 2011. évi népszámlálás időpontjában 490.578 fogyatékkal élő személy volt Magyarországon, a népesség 4,94 %-a.

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

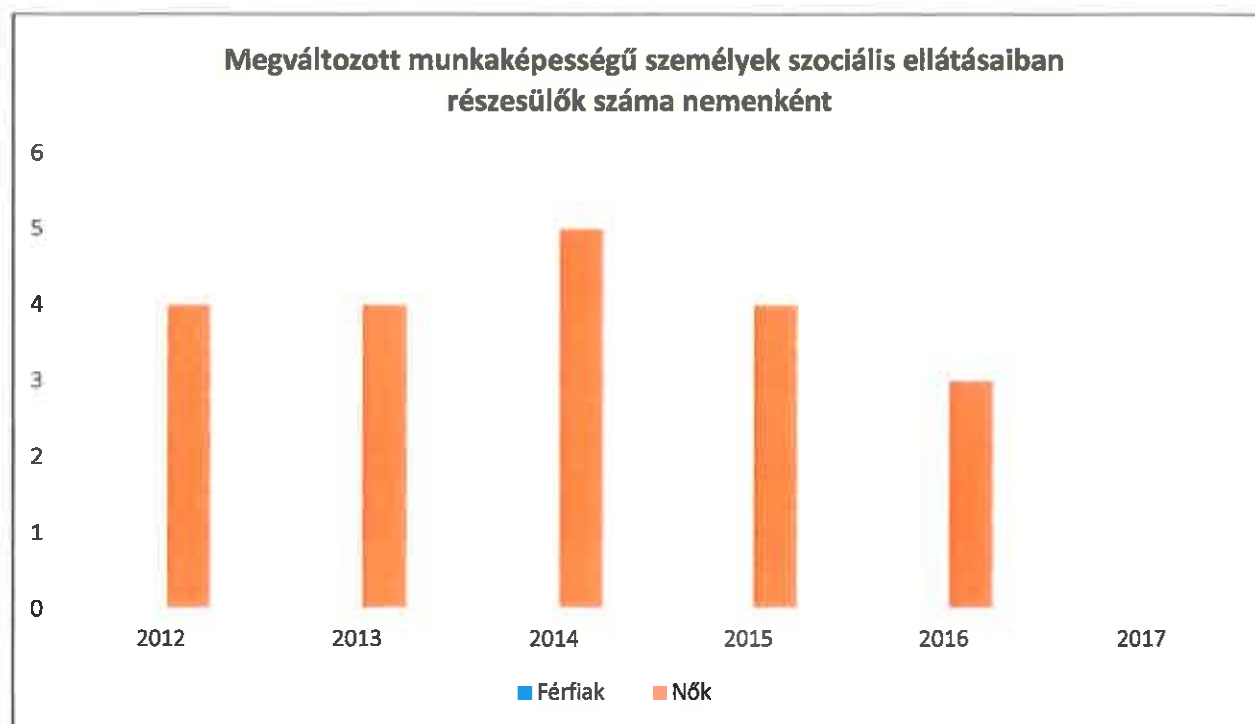
Nem állnak rendelkezésre településünk fogyatékkal élő lakosaira vonatkozó olyan statisztikai adatok, amelyek alapján képet lehetne alkotni lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetükről.

A rendszeres szociális segélyre jogosult egészségkárosodott személyeknél a nők oszlopában van adat, amely csekély kilengéssel enyhe csökkenést mutat.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 6301)	Összesen
2012	0	4	4
2013	0	4	4
2014	0	5	5
2015	0	4	4
2016	0	3	3
2017	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar



a) *fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)*

A tartósan egészségkárosodottak, valamint a fogyatékossgal élők elsődleges jövedelmi forrása a rokkantsági járadék vagy a rokkantsági ellátás.

Rokkantsági járadékra az jogosult, akinek a 25. életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70 %-os és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül. A rokkantsági járadék megállapításának nem feltétele, hogy az igénylő szolgálati időt szerezzon. Ebben különbözik a rokkantsági ellátástól.

A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatároltak.

Fogyatékkal élők foglalkoztatása településünkön nem jellemző, mert jelenleg ilyen lakosunk nincs. A helyben ilyen munkalehetőségek nincs, legközelebb Zalaegerszegen található olyan cég, vállalkozás, mely kimondottan fogyatékkal élő személyek foglalkoztatását biztosítja.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A fogyatékkal élő személyeknek elhelyezkedésükhöz során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előfeltétele mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket. A munkahelyek jelentős része fizikai és problémaérzékenységi szempontból egyaránt alkalmatlan a fogyatékos munkavállalók fogadására. A fogyatékos munkavállalók foglalkoztatási esélyegyenlősége sérül.

A fenti indok miatt jelenleg e probléma településünkön nem jelentkezik.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Fogyatékos személyek ellátásához kapcsolódó nappali ellátás nincs. A szociális alapszolgáltatásokat az önkormányzat társulási megállapodás keretében 43 településsel együtt biztosítja a község számára.

Fogyatékos személyek foglalkoztatására vonatkozó adat – a fent kifejtettek miatt – nincs.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 5001)	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2012	0	n.a.	n.a.
2013	0	n.a.	n.a.
2014	0	n.a.	n.a.
2015	0	n.a.	n.a.
2016	0	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar;

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A helyi önkormányzat a fogyatékkal élők részére külön támogatást nem nyújt, csak az állam által biztosított fogyatékossgai támogatásban részesülnek.

7.3 A községi szolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele az állampolgárok – köztük a fogyatékossgal élő emberek – az esélyegyenlőség megteremtése a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi szolgáltatások egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg.

Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményes ellátások szolgáltató jellegének erősítésével, az intézmények kiépítésével, korszerűsítésével és átalakításával, illetve a lakókörnyezeti és az integrált formában történő ellátásszervezés erősítésével.

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmazottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök, és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek, stb.) Ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az akadálymentesítés definíciói:

- Komplexen akadálymentes, azaz teljeskörűen, az egész épületre kiterjedően a fizikai és az infokommunikációs akadálymentesítés megoldott. A fogyatékosokkal élők bármelyike egyenlő eséllyel fér hozzá minden olyan szolgáltatáshoz, amelyet az intézmény nyújt, és amelyet a többség használhat.
- Részben akadálymentes megjelölést akkor alkalmazunk, ha az épület nem komplexen akadálymentes, azonban vannak akadálymentes részelemei.
- Egyáltalán nem akadálymentesített.

Településünkön a közművelődési feladatot is ellátó önkormányzati intézmény akadálymentesítése nem megoldott, más intézmény a településen nincs.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A fogyatékos emberek helyzetét különösen nehezíti, hogy az akadálymentes közlekedés, a hivatalok és szolgáltató szervezetek akadálymentes megközelítése, elérése, a szolgáltató infrastruktúra akadálymentessége az erőfeszítések ellenére sem megoldott.

Az önkormányzat nem rendelkezik elég forrással ahhoz, hogy épületét akadálymentessé tegye, így jelentős mértékben sérülhet a fogyatékos emberek esélyegyenlősége a szolgáltatásokhoz való hozzáférés terén is.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Jogszámban előírt kötelező feltétel az akadálymentesség biztosítása, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásaként jelenjen meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere.

A nem önkormányzati foglalkoztatóknál, vállalkozóknál kialakított akadálymentesítésről adattal nem rendelkezünk.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Az önkormányzat tulajdonában lévő utcák, zöldterületek, felújítása során gondoskodik a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Fogyatékosok nappali intézménye a községben nem működik.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Pozitív diszkrimináció, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások a községben nincsenek.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
közintézmények akadálymentesítése	önkormányzati intézmény akadálymentesítése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Az Országgyűlés által 2011.12.14-én elfogadott egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény hatályaon kívül helyezte a Nemzeti Civil Alapprogramról szóló 2003. évi L. törvényt. Az új szabályozás elismerte, hogy a civil szervezetek a társadalom alapvető egységei, amelyek folyamatosan hozzájárulnak közös értékek mindennapi megvalósulásához, működési alapjuk megteremtése pedig törvényben szabályozandó jog.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Településünkön van igény a civil szerveződésre, az önkormányzat pedig anyagi lehetőségeinek függvényében támogatja azokat a programokat, amelyek az önkormányzati célokkal összhangban vannak. Az önkormányzat a döntései előkészítésébe bevonja a civil szférát. A civil szervezetek függetlenségét elismeri, és tiszteletben tartja, partneri viszonyt alakít ki, annak érdekében, hogy tevékenységével segítse az alapszabályban nevesített célcsoportokat.

Csöde Községben az Együtt Csődéért Alapítvány működik civil szervezatként.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Az önkormányzat az alapfeladatai gazdaságosabb ellátása céljából több települési önkormányzattal társulási megállapodást kötött. (pl. szociális, óvodafenntartói stb.)

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Csödén nemzetiségi önkormányzat nem működik.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Civil szervezet a községben a b) pontban feltüntetettek szerint működik.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A községben munkaadó szervezet, vállalat nincs.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a községhez kapcsolódó egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, és szociális szakemberek.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az elfogadott dokumentum Csöde község honlapján hozzáférhető lesz, amely alapján az állampolgárok megismerik az esélyegyenlőségi programot, intézkedéseket és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet meghatározza a tartalmi és formai elemeket, a szükséges adatok mennyiségét, minőségét és az adatgyűjtés időintervallumát.

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
0. Település szintű probléma										
1	Egészségmegőrzés, egészségügyi prevenció	A tartós betegség állapotának elkerülése vagy részvétele előadása valamennyi korosztályt érintő vizsgálatokon, továbbá személyes és közösségi érdekek, amelyek szervezői munkával segíthetők.	A lakosság rendszeres, tömeges, szervezett részvételére irányuló egészségügyi kontroll vizsgálatokon, továbbá szabadidős és aktív életmódjával kapcsolatos tevékenységekkel való elkötelezettségének erősítése.	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A sportolás lehetőségeinek bővítése új eszközök beszerzésével, azok használatának lehetővé tételével, propagálásához programok szervezése.	Az intézkedés felelőse	2023. 12. 31. évente 2 alkalommal	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Foglalkoztatásból kizorolás	A munkanélküliség jelentősen lecsökkent, de nem szűnt meg.	A foglalkoztatásból kieső kör minimális szinten tartása, a munkanélküliség csökkentése a 2017. évi adatokhoz képest.	Az intézkedés célja a foglalkoztatásból kizorolás csökkentése, a munkanélküliség csökkentése a 2017. évi adatokhoz képest.	A munka világhoz való kapcsolódás nehezen megoldható személyek egyedi lehetőségeinek megfigyelése. Az oktatásban való részvételben vagy munkahelyre való rendszeres bejárásban jelentkező új kihívások mentális támogatása; munkafelvételre járó ügyintézés, pályázatírás segítése.	Az intézkedés felelőse	2023. 12. 31. A munkanélküliség csökkenése a 2017. évi bázis adathoz képest.	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Szüllői gyermekkel kapcsolatos problémák megoldására	Az elektronikus úton megvalósuló feladatok bővítése az	Az elektronikus úton megvalósuló feladatok bővítése az	Az elektronikus úton megvalósuló feladatok bővítése az	Az elektronikus úton megvalósuló feladatok bővítése az	Az elektronikus úton megvalósuló feladatok bővítése az	Az elektronikus úton megvalósuló feladatok bővítése az	Az elektronikus úton megvalósuló feladatok bővítése az	Az elektronikus úton megvalósuló feladatok bővítése az	Az elektronikus úton megvalósuló feladatok bővítése az

		aluliskolázott szülőket igazolatlan hiányzások megoldhatóan miatti szabálysértés feladatok elé állítja.	igazolatlanság miatti szabálysértés elkerülése; a szülő-oktatási/nevelési intézmény kétoldalú kommunikációja; a szülővel szembeni díjtartozás miatti végrehajtás megelőzése.																prezentációs eszköz (projektor, kivetítő)	
2	Devianciák megjelenése tinédzser korosztályban	A jelentős A szabadidővel járó épüléssel járó költségekkel tartalmass eltöltése. tizenévesek fokozott veszélynek vannak kitéve saját vagy az idősebb korosztályban megjelenő jogsértő vagy csak önkontroll alatt még nem tartható magatartás miatt (drog, alkohol, bűncselekmény elkövetése vagy annak tárgya, közlekedési veszélyhelyzet).	A jelentős A szabadidővel járó épüléssel járó költségekkel tartalmass eltöltése. tizenévesek fokozott veszélynek vannak kitéve saját vagy az idősebb korosztályban megjelenő jogsértő vagy csak önkontroll alatt még nem tartható magatartás miatt (drog, alkohol, bűncselekmény elkövetése vagy annak tárgya, közlekedési veszélyhelyzet).	intézményi A éves költségvetés	intézményvezető 2023 12 (kasszárgy)	2023 12 (kasszárgy)	Évente 2 szervezésű szomszédos települési programon részvétel lehetőségének biztosítása.	saját humán: igazgató, Évente vagy kultúr ház vezető, ismétlődő jelen falugondnok pénzügyi: <i>paljéza</i> lejártáig. 2023-as való forrás költségvetési támogatás technikai: táborozáshoz szükséges technikai eszközök												
3	Gyermekek nyári felügyelete	A több hetes óvodai leállítás az iskolai vakáció jelentős időt vegye igénybe. Anyagi megterhelést szülővel érintett jelent a korosztályok számára foglalkoztatott legyen anyagilag is szülőknél, ha elérhető, emellett nagyszülői segítségérdeklődésükre számot nem állítottó települési rendezésekre. program.	A több hetes óvodai leállítás az iskolai vakáció jelentős időt vegye igénybe. Anyagi megterhelést szülővel érintett jelent a korosztályok számára foglalkoztatott legyen anyagilag is szülőknél, ha elérhető, emellett nagyszülői segítségérdeklődésükre számot nem állítottó települési rendezésekre. program.	és érintett korosztály érdeklődésére számot tartó programok/táborok szervezése. Ha utazni kell hozzá, a szülőök kapjanak falugondnoki segítséget a munkakezdésükkel össze nem egyeztethető kezdési és zárási időpontok teljesítéséhez.	polgármester 2023 12 (kasszárgy)	2023 12 (kasszárgy)	Évente 2 szervezésű szomszédos települési programon részvétel lehetőségének biztosítása.	saját humán: igazgató, Évente vagy vezető óvónő ismétlődő jelen kultúr ház vezető, HEP 2023-as falugondnok pénzügyi: <i>paljéza</i> lejártáig. való forrás költségvetési támogatás technikai: táborozáshoz szükséges technikai eszközök												
III. A nők esélyegyenlősége																				
1	A Kisgyermek óvodába és 1-3.A óvodába, az iskolába munkahelyi kikiskolós iskolába beutazás vagy onnan a elfoglaltság miatt el- és hazajutásának hazajutás kritikus krízishelyzetet meg kell nehezítése helyzetben nehezen oldani annak	Az óvodások, kikiskolósok oktatási/nevelési intézménybe vagy onnan hazaszállítása,	Az óvodások, kikiskolósok oktatási/nevelési intézménybe vagy onnan hazaszállítása,	polgármester 2023 12 31 (kasszárgy)	2023 12 31 (kasszárgy)	A szülő(k) humán: foglalkoztatásban falugondnok marad(nak). pénzügyi: <i>paljéza</i> intézkeedés forrás	Nem igényel folyamatos fenntartást, eseti szükségesség.													

Intézkedési tervek felülvizsgálata 2020:

- Egészségmegőrzés, egészségügyi prevenció az intézkedés megvalósításának határideje folyamatos, illetve a HEP 2023-as lejártára módosul. Több alkalommal is sor került egészségügyi szűrőprogram megrendezésére különböző rendezvényeken való részvétellel, mely során ingyenesen biztosított volt a lakosság széleskörű egészségügyi szűrése. A háziorvos – ismerte a betegéletpontokat – bevonta az egyes egészségügyi kockázattal érintett lakosságot. A méhnyakszűrést kiemelt fontosságú prevenció feladatnak tekintik a védőnők, mely rendszerszintű problémának miatt az elmúlt években akadózott, de újraindítása tervben van a következő évtől. Csöde lakosságának vonatkozásában is. A Salla Művelődési Központ és Könyvtár termaiban rendszeres testmozgásra (gerinctorna, jóga, zumba, senior öntánc, nő kondicionáló torna) van lehetőség valamennyi korosztály számára, mely nemcsak Zalalövő, hanem Csöde lakosságát is fogadja. Az óvoda által megrendezésre került 2020. tavaszán az Egészséghez elnevezésű program, mely nemcsak gyermekek, hanem a szülők számára is kínált programokat. 2020-ban a kialakult pandémias helyzet miatt kiemelt figyelemmel volt az önkormányzat az idős lakosság egészségmegőrzésére, több alkalommal került sor védőeszközök, fertőtlenítőszeres osztására a lakosság teljes körét érintően. (EFOP-1.5.2-16-2017-00045 – Humán szolgáltatások fejlesztése térségi szinten Zalalövő térségében című projekt keretében, védőfelszerelések, fertőtlenítőszeres beszerzésére került sor.)*
- Foglalkoztatásból kiszorulás az intézkedés megvalósításának határideje folyamatos, illetve a HEP 2023-as lejártára módosul. A közfoglalkoztatási program keretében Csöde Község Önkormányzata munkalehetőséget biztosít a rászoruló és dolgozni akaró munkanélküliek számára, ezen túlmenően az elmúlt két évben az EFOP-1.5.2-16-2017-00045 program) keretében is lehetőség volt munkanélküliek foglalkoztatására.*
- Szülő mentális felkészületlenség a gyermekkel kapcsolatos problémák megoldására: az intézkedés megvalósításának határideje folyamatos, illetve a HEP 2023-as lejártára módosul. A Zalamenti és Őrségi Szociális Alapszolgáltatási Intézmény család gondozói napi szinten segítik a rászoruló családokat életvezetési tanácsokkal, ügyintézésel, szülő szerepeik megerősítésében. Az idei év több szempontból is kihívást jelentett az aluliskolázott szülők és alacsonyabb képességű gyermekek iskolai teljesítése szempontjából, az online oktatás bevezetése során sok esetben informatikai, mentális, és oktatási támogatást is kellett nyújtani a rászorulóknak.*
- Devianciák megjelenése tinédzser korosztályban: az intézkedés megvalósításának határideje folyamatos, illetve a HEP 2023-as lejártára módosul. A felülvizsgálattal érintett időszakban a Zalamenti és Őrségi Szociális Alapszolgáltatási Intézmény nyári tábor tartott, mely során a gyermekek részt vettek érzékenyítő foglalkozásokon, vetélkedőket, kirándulásokat szerveztek, tanácsadásokat tartottak a gyermekek részére. Fontos cél, hogy a szabadidő hasznos eltöltésének lehetőségével már tevékenyen közreműködhetünk a deviáns viselkedések megelőzésében.*
- Gyermekek nyári felügyelete: az intézkedés megvalósításának határideje folyamatos, illetve a HEP 2023-as lejártára módosul. A csödei gyermekek vonatkozásában a nyári szünet jelentős részében kínált a Zalamenti és Őrségi Szociális Alapszolgáltatási Intézmény olyan napközis tábort, mely ingyenesen biztosította a gyermekek felügyeletét, étkezését, és tartalmas élményt nyújtott. 2021. október 21. naptól megkezdte működését a Mini Bölcsőde, mely a GYES-ről, GYED-ről munkahelyre visszatérő szülőknek jelent segítséget. A Zalalövői Ebrótyán Óvoda és Mini Bölcsőde a 2020-as évben nem tartott nyáron sem szünetet, a gyermekek felügyelete folyamatosan biztosított volt.*
- A kisgyermek óvodába, a kisiskolás iskolába el- és hazajutásának nehézsége: az intézkedés megvalósításának határideje folyamatos, illetve a HEP 2023-as lejártára módosul. Csödében évek óta működik a Falugondhoki Szolgálat, mely biztosítja a gyermekek óvodába, iskolába szállítását, ez a falugondhok napi feladatai közé tartozik.*
- Időskori társas kapcsolatok beszűkülése és annak veszélyei: az intézkedés megvalósításának határideje folyamatos, illetve a HEP 2023-as lejártára módosul. Sajnos Csödében magas az időskorú lakosság száma, az időseknek pedig jellemző egyszemélyes háztartás. Emiatt fontos ezen korosztály támogatása, segítése. Ezt a feladatot elsősorban a falugondhok végzi, napi rendszerességgel nyújt segítséget a mindennapi életükben (bevásárlás, gyógyszerkiváltás, tanácsadás), és lehetőség szerint bevonja őket az szervezett programokba, kirándulásokba. A Zalamenti és Őrségi Szociális Alapszolgáltatási Intézmény lehetőséget biztosít a házi*

segítségnyújtás és nappali ellátás igénybevételére. A járványügyi helyzet megnehezítette az idősök mindennapi életét, külön figyelmet és törődést igényeltek, mely feladat megoldásában a falugondnok vett részt.

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák felzárkózási esélyei, életminőségük és életük önálló javításának lehetősége javul.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életminőségének folyamatos javítása.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek a gyermekek testi és lelki fejlődését, megfelelő és biztonságos környezetük kialakítását, megtartását és fejlesztését.

Folyamatosan odafigyelünk arra, hogy az idős személyek szociális, egészségügyi szolgáltatásait biztosítsuk, életminőségüket javítsuk, a tevékeny idősokorra és a nemzedékek közötti szolidaritásra.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a szülői és munkahelyi feladatok összeegyeztetését, az egyenlő esélyek érvényesülését.

Különös figyelmet fordítunk arra, hogy a fogyatékos emberek másokkal egyenrangú állampolgárokként, a közösség elismert tagjaiként élhessenek. A fogyatékkal élők integrációjára, az egyenlő esélyű hozzáférésre, az akadálymentesítésre.

2. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatként tűzi ki és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

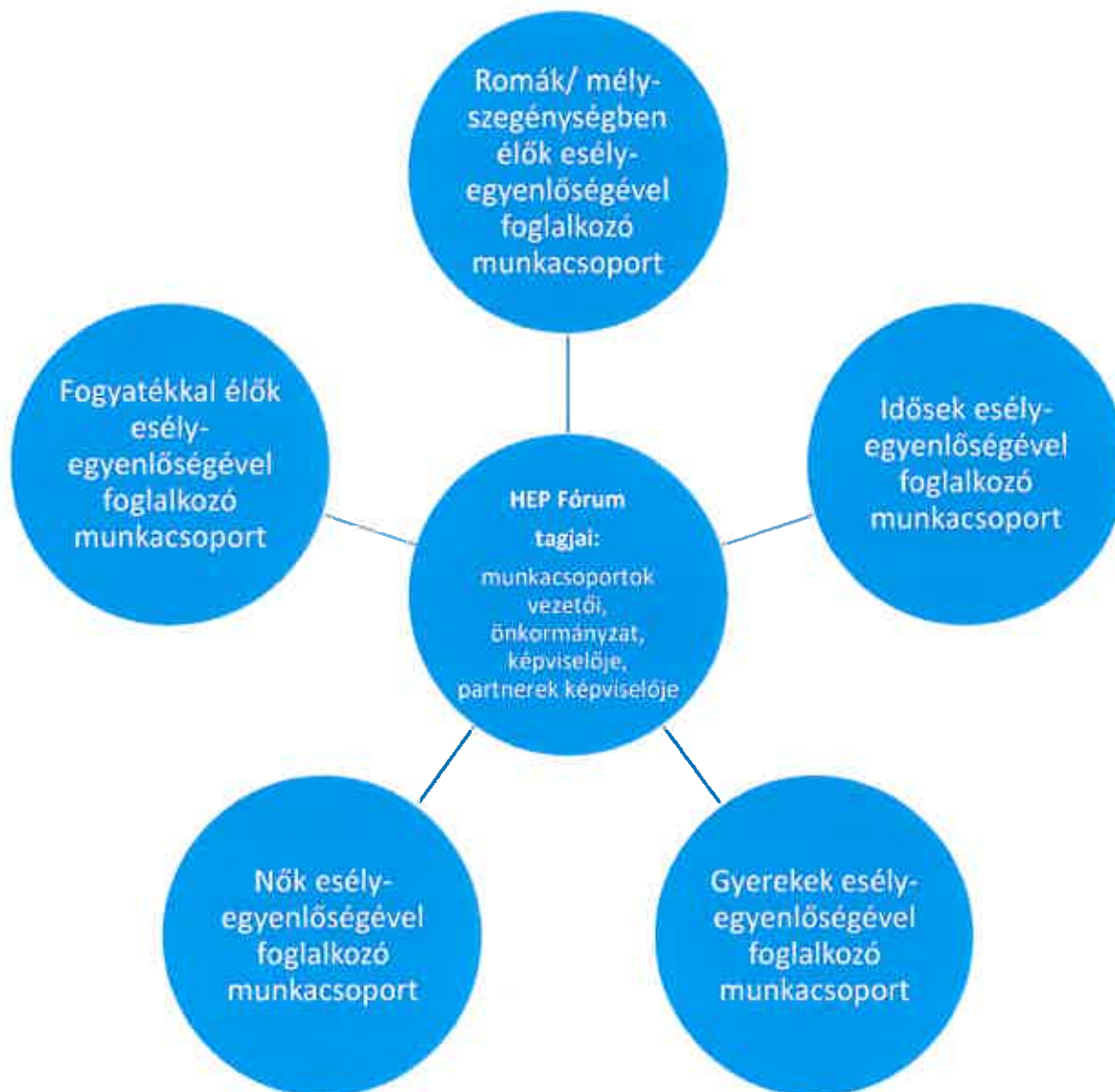
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása



A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülészik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a jegyző által kijelölt munkatárs felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelősége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

3. Elfogadás módja és dátuma

3.1.

I. A Csöde Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Csöde Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 74/2018. (12. 17.) önkormányzati határozatával elfogadta.

Csőde, 2018. december 18.

Horváth József
polgármester

I. Csöde Község Polgármestere a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (X. 3.) Kormányrendelet, valamint a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXIII. törvény 46. § (4) bekezdésében kapott hatásköre alapján az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (4) bekezdésében foglaltak szerint a 74/2018. (12. 17.) önkormányzati határozattal elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programot felülvizsgálta. A felülvizsgálat eredményeként a Helyi Esélyegyenlőségi Programot és Intézkedési Tervet a 43/2020. (12. 28.) önkormányzati határozatával módosította

Csöde, 2020. december 28.



Fekete
Feketéné Fellner Marianna
polgármester

74/2018. (12. 17.) önkormányzati határozat:

Csöde Község Önkormányzata Képviselő-testülete az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (1) bekezdésébe foglalt feladatkörében eljárva a 2018-2023 évekre szóló helyi esélyegyenlőségi programját a melléklet szerinti tartalommal elfogadja.

Felhatalmazza a polgármestert a helyi esélyegyenlőségi program, illetve annak közzététele kapcsán szükséges intézkedések megtételére.

Határidő: folyamatos 2023.12.31-ig
Felelős: Horváth József polgármester

Csöde Község Önkormányzata

8999 Csöde, Kossuth u. 21.

Tel.: 92/571-032, 0630/4496714

e-mail: pmhivatal@zalalovo.hu

Csöde Község Önkormányzata Képviselő-testülete 43/2020. (12. 28.) határozata

Csöde Község Polgármestere a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI. 3.) Kormányrendelet, valamint a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdése alapján a képviselő-testület feladat- és hatáskörében eljárva a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Kormányrendelet 6. § (3) bekezdés a) pontjában meghatározottak szerint az alábbi döntést hozza:

I. Csöde Község Önkormányzat Képviselő-testülete az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (4) bekezdése alapján a 64/2018. (12. 13.) önkormányzati határozattal elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programot felülvizsgálta. A felülvizsgálat eredményeként a Helyi Esélyegyenlőségi Programot és a módosított Intézkedési Tervet a csatolt egységes szerkezetű Helyi Esélyegyenlőségi Program szerint módosítja.

II. Csöde Község Polgármestere a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI. 3.) Kormányrendelet, valamint a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében kapott hatásköre alapján megteszi a helyi esélyegyenlőségi program módosítása kapcsán szükséges intézkedéseket.

Határidő: azonnal illetve 2023. december 31.

Felelős: Feketéné Fellner Marianna polgármester



Feketéné
Feketéné Fellner Marianna
polgármester

